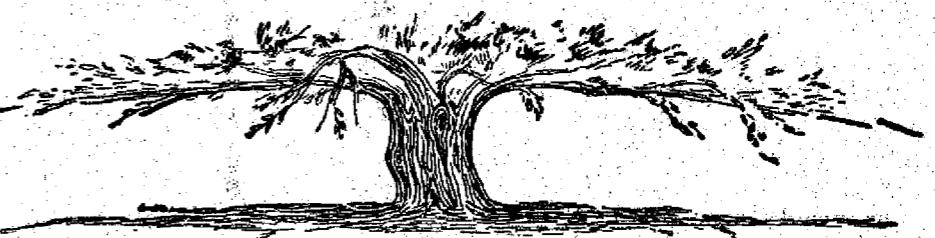

ΑΛΛΗΓΟΡΙΑ ΤΟΥ ΕΑΡΟΣ — ΉΠΟ ΜΠΟΤΤΙΤΣΕΔΛΙ

ΠΑΝΔΘΗΝΑΙΔ

ΕΤΟΣ Δ'

15 ΜΑΡΤΙΟΥ 1904

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΦΙΛΙΠΕΠΙ - ΜΠΟΤΤΙΤΣΕΔΛΙ*

Ενρισκόμενα εἰς τὸν δέκατον πέμπτον αἰώνα.

Ἡ Ἰταλία μετὰ τὴν ἀφθονον ροὴν τοῦ αἰματος, μετὰ τὰς μεγάλας πληγὰς τῶν ἐμφύλιων πολέμων, τὰς μεγάλας ἀνθήσεις τῶν παθῶν καὶ τῶν ἐκδικήσεων, μετὰ τὰς μάχας καὶ τοὺς ἡρωϊσμοὺς οἱ ὅποιοι τὴν κατέστησαν ἀληθῆ τραγικὴν γῆν, ἀφοῦ ἐμμήθη τὴν Σπάρτην καὶ τὴν Ρώμην καὶ ἔδειξε μεγάλους πολίτας ὃς τὸν Φαρινάτα, ἢ τὸν Δάντην, ἀφοῦ ἔζησε ζωὴν μυστικισμοῦ καὶ παιδιωτισμοῦ, ἐσταμάτησε μίαν στιγμὴν ὃς διὰ νὰ ἀναπαυθῇ.

Οπως μετὰ τοὺς μηδικοὺς πολέμους ἡ Ἑλλάς, τοιουτορόπως μετὰ τὴν πάροδον τῶν ἐμφύλιων πολέμων ἡ Ἰταλία συγκεντροῦται, ἡσυχάζει. Ζήσασα τὴν ἐποχὴν τῆς ἀνδρείας θέλει πλέον νὰ ξῆσῃ τὴν ἐποχὴν τοῦ πνεύματος.

Καὶ ἐπαναλαμβάνεται τὸ θαῦμα τῶν Ἀθηνῶν. Ἡ Φλωρεντία καὶ ἡ Ρώμη εὐρίσκονται εἰς τὸ κορύφωμα ἀκμῆς, εὐημερίας, πλούτου καὶ πνεύματος, εἰς τὴν ὁρίμανσιν ἑκείνην τὴν θαυμασίαν καὶ τὴν μοναδικὴν κατὰ τὴν ὅποιαν φωτίζει ἀκόμη ὁ ἥλιος τῆς δινάμεως καὶ τῆς δόξης καὶ προοιωνίζεται μολατάντα δόλον τὸ μελαγχολικὸν λυκόφως τῆς ἐπικειμένης παρακμῆς.

Καὶ ὅπως πάντοτε, κατέ τὰς μεταβατικὰς καὶ θαυμασίας αὐτὰς στιγμὰς αἱ τέχναι ἀνθοῦν, τὸ πνεύμα λαμβάνει τὰ σκηνῆτρα, ἢ καλαισθησία θριαμβεύει.

Τὸ χρῆμα, πρῶτος παράγων πάσης ἀκμῆς

* Ανεγνώσθη εἰς τὰ Γραφεῖα τῶν «Παναθηναίων» τὴν 29 Φεβρουαρίου 1904.

καὶ πάσης καλλιτεχνικῆς ἀναγεννήσεως ὑπάρχει ἄφθονον. Οἱ πολεμίσται ἐπιστρέφουν γεμάτοι δόξαν καὶ λάφυρα, ὅπως ἀπολαύσουν τέλον τὰ ἀγαθὰ τῆς εἰρήνης. Οἱ χρυσὸς τοῦ Ἀλφόνσου τῆς Ἀραγωνίας ὁ χρυσὸς τοῦ Νικολάου Ε' καὶ τοῦ Σεΐτου Δ', ὁ ἀμετρος χρυσὸς τῶν Μεδίνων τῶν ἀρχόντων τῆς Φλωρεντίας σκορπίζεται πλέον εἰς ἔργα τέχνης. Αἱ δεκαεξή τράπεζαι, τὰς ὅποιας ὁ Κόσμος καὶ διανοείτος ἔχουν ιδρύσει εἰς ἀπαστὴν τὴν Εὐρώπην, συσσωρεύονταν θησαυροὺς οἱ ὅποιοι χρησιμοποιοῦνται ἀπὸ τοὺς φλώρεντινούς αὐτοὺς ἀρχοντας ἀπαραλλάκτα ὅπως ὁ χρυσὸς τῆς Δήλου ἔχονται μοιηθῆ ἀπὸ τὸν Περικλῆ.

Μέσα εἰς τὴν ἀτμοσφαίραν αὐτὴν τῆς εἰρήνης καὶ τοῦ πλούτου αἱ τέχναι ἀρχίζουν ἥδη νὰ τανύουν τὰς πτέρυγας. Καὶ ὅπως ἀνοιχθοῦν αἱ πτερυγες αὐταὶ τελείως, ἔρχεται εἰς βοήθειαν ἡ ἀνάστασις τοῦ ἀρχαίου κόσμου. Διότι ἡ ἀναγέννησις δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο παρὰ ἡ θαυμασία ἀναβλάστησις τοῦ ἀρχαίου ἐλληνικοῦ καὶ ωματικοῦ πολιτισμοῦ ἐν τῇ Ἰταλίᾳ, ἡ ἀνάστασις τῶν ἀρχαίων θεῶν καὶ τῶν ὄρχων Ἰδανικῶν, ἡ συνέχισις τῆς παφαδόσεως τοῦ πολιτισμοῦ τὴν ὅποιαν ἡ ἀνθρωπότης εἶχε ἀπολέση κατὰ τὰ μακρὰ ἔτη τοῦ μεσαιώνος.

Ἐν μέσῳ τῆς Ἰταλίας αὐτῆς ἡ ὅποια ἡσυχάζει, πλούτιζει καὶ συγκεντροῦται προσπαθοῦσα νὰ λάβῃ γνῶσιν ἑαυτῆς, ἡ ἐλληνικὴ σοφία, ὁ ἐλληνικὸς πολιτισμός, ἡ ἐλληνικὴ τέχνη ἀναλάμπει αἴφνης καὶ θαυμώνει τοὺς δόλους ὃς ἔνα θαῦμα. Οἱ Ἰταλοὶ αὐτοὶ, οἱ φύσει λεπτοὶ τὸ σῶμα, ενρίσκονται αἴφνης πρὸ τῶν

ἀνακαλυπτομένων παπύρων τῶν Πλατωνικῶν Διαλόγων καὶ πρὸ τῶν ἐκθαπτομένων τεμαχίων τῶν φειδιακῶν, καὶ πραξιτελείων μαρμάρων. Ἔνας πέπλος πίπτει τότε ἐκ τῶν ὁφθαλμῶν δλων, οἱ ἀνθρώποι τοῦ δεκάτου πέμπτου αἰῶνος χαίρονται ὡς ἐπανενοίσκοντες πάλιν τὴν πάτριον γῆν. Εἰς τὴν Φλωρεντίαν πλέον δπως εἰς τὴν Ρώμην, δπως εἰς τὴν Νεάπολιν, δπως εἰς τὸ Οὐρβῖνον, ἢ ἀγάπη τῆς ἀρχαιότητος, ἢ μάμησις τῆς ἀρχαιότητος θριάμβευεν. Ἡ ἀλλοι τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐπερχομένη στέλλει ἔνα σῶμα σοφῶν προσοργήγων εἰς τὴν Ἰταλίαν καὶ ἡ Ἑλληνικὴ γλώσσα καὶ οἱ Ἑλληνικοὶ θησαυροὶ διὰ τοῦ Βησσαρίωνος, τοῦ Λάσκαρη, τοῦ Γεωργίου τοῦ Τραπεζούντιον, τοῦ Πλήθωνος, τοῦ Γάζα, τοῦ Χαλκοκονδύλη, τοῦ Ἀργυροπούλου, ἔχαπλοῦνται παντοῦ. Ὄλοι συνάζουν Ἑλληνικὰ χειρόγραφα, Ἑλληνικὰ μάρμαρα, οἱ δὲ Ἑλληνισταὶ ἐγκαθίστανται εἰς τὰς αὐλὰς, γίνονται ὑπούργοι δπως^τ σύνεβη εἰς τὸ Μιλάνον καὶ τὴν Νεάπολιν. Ἡ γνῶσις τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης θεωρεῖται ὡς ἀπαραίτητον στόλισμα ἐνὸς τελείου ἱππότου καὶ ὑπάρχουν γυναῖκες αἱ δοκοῖαι δμιλοῦν^τ περὶ τοῦ Πλάτωνος εἰς τὴν γλώσσαν τῶν διαλόγων του.

Ἡ ἀγάπη τῆς ἀρχαιότητος φθάνει μέχρι μανίας καὶ μέχρις εἰδωλολατρισμοῦ. Οἱ Κόσμος τῶν Μεδίων παράκαλει τὸν Μάρσιλον Φιτσίνον διάσημον Ἑλληνιστὴν γὰ τὸ θεότηταν Φλωρεντίαν. «Ἐλθέ, τοῦ γράφει, καὶ φέρε μαζὶ σοῦ καὶ τὸ ἀθάνατὸν βιβλίον τοῦ Πλάτωνος περὶ ἀκρου ἀγαθοῦ. Τίποτε δὲν μὲν ἀπασχολεῖ περισσότερον. Ἐλθὲ καὶ μὴ λησμονήσῃς τὴν λύραν τοῦ Ὁρφέως». Ὁ νῦν τοῦ Λαυρέντιος ἰδρύει πλατωνικὴν ἀκαδημίαν, ἀνασυσταίνει τὰ ἀθηναϊκὰ συμπόσια, ἐνῷ δ φίλος τοῦ Λαυρέντιος συγγράφει διαλόγους κατὰ μίμησιν τῶν σωκρατικῶν. Ἀντὶ δμήρων ἡ λύτρων δ Ἀλφόνσος τῆς Ἀρσιγονίας ζητεῖ ἀπὸ τὴν Φλωρεντίαν ἐν χειρόγραφον τοῦ Τίτου Λιβίου. Καὶ αὗτοὶ οἱ ἄξεστοι στρατιῶται θέλουν νὰ στολίσουν τὸν οἶκον τῶν διὰ χειρογράφων καὶ ἔχομεν μίαν παραγγέλιαν τοῦ Σφρότζα ἐκ Μιλάνου, δπου ζητεῖ μαζὶ μὲ τοὺς ἀδάμαντας καὶ τὰ δματούλαια του νὰ τοῦ στείλουν καὶ ἔνα Ἑλληνικὸν χειρόγραφον. Τὸ μυθιστόρημα τῆς μόδας, ἡ δμιλία τῶν αἰθουσῶν, τὸ θέμα διὰ τὸ δποῖον συγκινοῦνται αἱ ἀρχαὶ κυρίαι, ἡ Σιμονέτα ἡ ἐρωμένη τοῦ Ἰουλιανοῦ τῶν Μεδίων, ἡ μόνη Κριβέλλη ἡ καλὴ φίλη τοῦ δουκὸς τοῦ Μιλάνου, ἡ Ἐλεωνόρα τῆς Ἔστης, ἡ

Λουκορτία Βοργία, ἡ ἥρεμος πλατωνικὴ ἐρωμένη τοῦ Βέμβου ἡ τόσον κακολογισθεῖσα ἀπὸ τοὺς ἐπιπολαίους ἴστορικους, ἡ Βικτωρία Κολόνα ἡ ὑπέροχος Ἰδανικὴ ἐρωμένη τοῦ Μιχαὴλ Ἀγγέλου καὶ ἡ Μόνη Λίτα Ζωας, ἡ μυστηριώδης φύλη τοῦ Λεονάρδου, καὶ ἡ Βεατρίκη τῆς Ἔστης ἡ φιλήδονος ἐρωμένη τοῦ ἐπικονυμού Ραφαήλου, εἰνε δ Πλάτων, δ Ἀριστοτέλης καὶ δ Τίτος Λιβίος.

Οἱ ἀνθρώποι προσόλαιψάν τουν ὄντα μάταια ἀρχαῖα, οἱ Κάστορες διαγκωνίζονται εἰς τοὺς δρόμους μὲ τοὺς Πολυδεύκας, οἱ Πρίαμοι μετὸν Ήρακλεῖς καὶ τοὺς Καίσαρας. Ὑπάρχουν καλλιέργειαι οἱ δποῖοι μᾶς ἔμειναν μὲ τὰ ἀρχαῖα ψευδώνυμα, τοῦ Τίτου Λιβίου ἐκ Φερδούσας, τοῦ Ἀγγύσου ἐκ Βονωνίας, τοῦ Ἀριστοτέλους καὶ τοῦ Ονάρωνος. Καταντὴ δχι πλέον θαυμασμὸς δὲλλα λατρεία μωσικοτικὴ πρὸς τὴν ἀρχαιότητα. Ὁ Ἀλφόνσος τῆς Νεαπόλεως θεωρεῖ ὡς μέγα δῶρον νὰ λάβῃ ἐκ Παρούνης ἔνα βραχίονα τοῦ Τίτου Λιβίου τὸν δποῖον λατρεύεις ὡς ἄγιον λειψανον. Οἱ Πομπόνιος Λέτος ζητεῖ ὡς χάριν εἰς τὴν διαθήκην του νὰ ταφῇ μέσα εἰς ἔνα ἀρχαῖον σαρκοφάγον. Ὁ μέλλων πάπιας Αἰνίας Σύλβιος Πικολομίνι διμεῖ περὶ τῶν ἐκλεκτῶν τοῦ Θεοῦ «οἱ δποῖοι θὰ πίνουν τὸ νέκταρ τοῦ Ὄλυμπου». Ὁ Βησσαρίων, μολονότι καρδινάλιος, εἰδωλολατρικῶτα μακαρίζει τὸν Πλήθωνα δστις ἀπέθανε καὶ θὰ δύναται «μετὰ πνευμάτων δικαίων νὰ χορεύῃ εἰς τὸν οὐρανὸν τὸν μυστικὸν χορὸν τοῦ Βάκχου».

Ἡ λατρεία πρὸς τὴν ἀρχαίαν τέχνην δὲν είναι μικρότερα. Εἰνε γνωστὸν δτι γέρων δ Μιχαὴλ Ἀγγελος μετέβαινε καὶ ἔβλεπε εἰς τὴν Via larga μέσα εἰς τὸ μονεσίον τῶν Μεδίκων τοὺς ἀρχαῖους κορμοὺς τῶν μορμάρων.

Ο Πομπόνιος ἔπλαιε ὡς παιδίον δταν ἀνεκαλύπτοντο εἰς τὸ ωφαλικὸν ἔδαφος Ἑλληνικὰ ἀγάλματα δ Γιβέρτι ἔχαραφε δτι οἱ ὁφθαλμοὶ δὲν ἀφοῦν διὰ νὰ ἀντιληφθῇ κανεὶς τὴν καλλονὴν τῶν ἀρχαίων ἀριστονοργημάτων καὶ δτι «εἰνε ἀπαραίτητος ἡ χειρὶ διὰ νὰ αἰσθανθῇ θωπεύοντα τὸ ἀνεκλάτητον τῆς ἀρμονίας τῶν μελῶν των». Ἡ εἰδωλολατρία είνε τελεία. Ἔνας ἀποθηκῶν φλωρεντινός δ Νάνη Γκρόσσο, ἀρνεῖται νὰ παραδεχθῇ ἔνα κακότεχνον ἐσταυρωμένον τὸν δποῖον κατὰ τὰς τελευταῖς του στιγμαῖς δ λερεὺς τοῦ παρούσιας, καὶ ζητεῖ ἔνα σταυρὸν τοῦ Δονατέλλο προτιμῶν καθὼς ἔλεγε νὰ ἀποθάνῃ κολασμένος παρὰ νὰ μὴ ἔχῃ πρὸ τῶν δφθαλμῶν του ἔνα σῶμα ἐργασμέ-

νον κατὰ τοὺς ἀθανάτους νόμους τῆς ἐλληνικῆς γλυπτικῆς.

■ Άλλα παρὰ τὸ πνεῦμα αὐτὸ τῆς εἰδωλολατρίας καὶ τῆς ἀναστάσεως αὐτῆς τῆς ἀρχαῖας φυσιολατρίας ὑπάρχει καὶ παλαιέι καὶ ἀντιδρᾶ ἀκόμη τὸ πνεῦμα τοῦ μεσαιωνίου, τὰ ἀσκητικὰ Ἰδανικὰ τοῦ χριστιανισμοῦ, τὸ μυστικιστικὸν καὶ ἀφελὲς πνεῦμα τοῦ γοτθισμοῦ. Υπάρχουν ἀνθρώποι οἱ δποῖοι σταυροκοποῦνται καὶ σκανδαλίζονται πρὸ τῶν μαρμαρίνων θεατρῶν αἱ δποῖαι ἐκθάπτονται τοῦ ἐδάφους καὶ αἱ δποῖαι τόσον δμοιάζονται μὲ πειρασμοὺς τοῦ Σατανᾶ μὲ τὰς μορφὰς τῆς ἥδονῆς αἱ δποῖαι ἐσκανδαλίζονται τοὺς ἀγίους εἰς τὰς σκήτας των. Ὁ Γιβέρτης μᾶς διηγεῖται δτι μίαν νύκτα οἱ κάτοικοι ἐνὸς χωρίου τῆς Ἰταλίας ἐλιθοβόλησαν βοηθούμενοί ἀπὸ τοὺς Ἱερεῖς ἔνα δραῖον ἄγαλμα, ἀριστονοργημα τέχνης, τὸ δποῖον μόλις εἶχε ἐκταφῆ. Ἐξ ἄλλου κατὰ αὐτὸν τὸν δέκατον πέμπτον αἴτιον τὸν Σαββατίαρδας κεραυνόντες τὸν εἰδωλολατρισμόν, θεωρεῖ τὰ νέα αὐτὰ δαιμόνια ἀρχαῖας Ἑλλάδος ὡς πρόξενα τῆς παταστροφῆς τῆς Φλωρεντίας καὶ βοηθούμενος ἀπὸ τὸν δχλον τὸν δποῖον σύρει ἔδμαιον τῶν ὑπερασπητικῶν του θελήσεων, καίει εἰς μεγάλην βάνδαλον πυρκαϊὰν δλα τὰ χειρόγραφα καὶ τὰς εἰκόνας καὶ τὰ καλλιτεχνήματα τὰ δποῖα ενρίσκει εἰς τὴν Φλωρεντίαν.

Υπάρχουν λοιπὸν δύο ρεύματα ἀντίθετα. ἔνα ρεῦμα εἰδωλολατρισμοῦ, ἀφυπνιζομένης φυσιολατρίας, θριάμβου τῆς χαρᾶς καὶ τῆς ζωῆς, καὶ ἔνα ρεῦμα μυστικισμοῦ, ἀσκητισμοῦ, χριστιανικῆς ἀντιλήφεως, τοῦ κόσμου ὡς κοιλάδος στεναγμῶν ὡς πρόπαρασκευῆς πρὸς μίαν παγκόσμιον μακαριότητα.

Ἡ ζωγραφική, ἡ δποῖα ἀνθεῖ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην εἰς τὴν Ἰταλίαν, είναι φυσικὸν δτι γέρων δ Φραντζέσκο Ζορζίνι, δτι οἱ εὐσεβεῖς καὶ ἀνώνυμοι ζωγράφοι τῆς Βιέννης καὶ τῆς Ομβρίας προσεπάθησαν νὰ ἀποδώσουν, δλα τὰ δράματα τῶν παρθένων αἱ δποῖαι πίπτουν εἰς ἔκστασιν καὶ δλας τὰς γλυκύτητας τοῦ οὐρανοῦ, δλας τὰς μακαριότητας τῆς ἐνατενίσεως, δλα τὰ δνείρα τῶν ἀγγέλων δ Φραντζέσκο Ζορζίνος τὰ συνέκεφαλαίσε, τὰ ἐπροσωποποίησε, τὰ συνέδεσε εἰς ποιήματα αἴώνια, εἰς εἰκόνας αἱ δποῖαι φαίνονται ἀλληλῶς ὡς τεμάχια πλανηθέντα μιας θείας πινακοθήκης. Μία ἐνσάρκωσις προσευχῶν, καὶ μία προσωποποίησις δικολούθεντας τοῦ ζωγράφους τῆς Ομβρίας τοὺς ζωγράφους τοὺς ἀκολουθοῦντας τὴν παράδοσιν τῶν Βιζαντίνων, τοὺς ζωνταίς τοῦ οὐρανοῦ, δτι μίαν δημιουργίαν σαρκὸς πλουσιωτέρας, νευρωδεστέρας, καὶ ὠραιοτέρας ἀπὸ ἐκείνην τοῦ Θεοῦ, τοιουτοτρόπως καὶ δ Φραντζέσκο Ζορζίνος Ἀγγελος ἐξήρθη ἐκείνην τῆς ἀνθρωπίνης πλάσεως, ἔκαμε μίαν δημιουργίαν σαρκὸς πλουσιωτέρας, νευρωδεστέρας, καὶ ὠραιοτέρας ἀπὸ ἐκείνην τοῦ Θεοῦ, τοιουτοτρόπως καὶ δ Φραντζέσκο Ζορζίνος Ἀγγελος ἀκολουθῶν διάφορα τὰς γλυπτικῆς τῆς ζωγραφικῆς τοῦ Ζορζίνου εἰς τὰς εἰκόνας των μίαν γωνίαν φυχικῶν, δντων ἀνθηναίων, μίαν ἀνθηναίων δγγέλων Αἱ παρθένοι του, οἱ Χριστοί του, οἱ

"Αγιοί του είνε ἀπελευθερωμένοι ἀπὸ πᾶσαν γητήνην ματαιότητα, ἐξυφασμένοι ἀπὸ αἰνέρα ψυχῆς καὶ ἔχοντα, νομίζει κανεὶς, κάτωθεν ἀπὸ αναγνωρίζομεν τοὺς φύλους του, τὸν Βάροτο λόδ' Ἀγγιολέλι, καὶ τὸν Γρανάτοι, καὶ τὸν Σοδερίνι, καὶ τὸν Πούλτοι.

νων καὶ στελέχη Ἰων ἀντὶ σωμάτων. Η ἀτμοσφαίρα εἰς τὴν ὁποίαν ζοῦν εἶναι οὐρανία καὶ νομίζει κανεὶς ὅτι ἀν τοὺς ἀποστάτῃ ἐκεῖνεν θὰ ἔξαφανισθοῦν ὡς σκιαί. Θὰ διαλυθοῦν ὡς πομφόλιγες, θὰ καταρρεύσουν εἰς πατάλην. Καμμία ἐκ τῶν μορφῶν τοῦ Φρδ. Ἀγγελικοῦ δὲν ἔγνωσε τὴν κακίαν, κάμμια δὲν ήτείνισε τὸ εἰδεχθὲς τοῦ κόσμου. "Ολαι ζοῦν εἰς οὐρανίας μακαριότητας μὲν ἔκφράσεις παρ-

θένων, μὲν μίαν σταγόνα γάλακτος ἀδωτήτος ἀναβλύζουσαν εἰς τὰ χεῖλη. Τὰ χρώματα τοῦ ζωγράφου δὲν εἶνε· ὅλιγωτεροι δὲ περογήνεια ἀπὸ τὰς μορφάς. Αἱ διπτασίαι τοις λούνονται εἰς διαφάνειαν ἀρέος κυανοῦ, περιθέλλονται χρυσῆν αἴγλην ἀποθεώσεως, λάμπουν ἀπὸ τὴν στιλ-

βηδόνα χρωμάτων τήν ὅποιαν μόνον τὰ ἀνθη
ἐνδύονται εἰς τὴν φύσιν, τὴν στιλβηδόνα τὴν
ὅποιαν παροιμιᾶς εἰ νέραφη μὲ τὸν Σολο-
μῶντα ἐν δῃ λίγη τῇ δόξῃ αὐτοῦ. Καμμία σκιὰ
δὲν ἀμαυρώνει, δὲν ταράσσει τὰ πρόσωπα των
κανένα χρῶμα σκοτεινόν. Κυαναῖ, πορφυραῖ
καὶ χρυσαῖ αἱ εἰκόνες του εἰνε ζωραῖ καὶ
ἀναλλοίωτοι σήμερον μετὰ πεντακοσίων ἑτῶν
πάρθοδον ὡς ἀν ὅχι μὲ κρόκον ὡσῦ καὶ μὲ
χρώματα ἀλλὰ μὲ φῶς καὶ μὲ δρόσον νὰ τὰς
εἴχε ζωγραφίσει δι μοναχός.

Καὶ παρὰ τὸν Φρά. Ἀγγελικὸν τὸν ἐνσαρ-
χόνοντα τὴν ἔκστασιν τοῦ μεσαιῶνος, ὁ Μα-
ζάτσιο ὀντιπροσωπεύει τὸ νέον πνεῦμα τῆς
φυσιολατρίας, καὶ τοῦ πραγματισμοῦ. Πρόδρο-
μος τῆς τέχνης τοῦ Σινιόρελι καὶ τοῦ Γι-
λανδάγιο καὶ τοῦ Ραφαήλου ὁ Μαζάτσιο, ζή-
σας ἐν ἀδυλιότητι, παρεγγνωρισμένος, ἔρημος καὶ
ἀποθανὼν εἰς ἡλικίαν εἰκόσιεξ μόλις ἑτῶν, εἶχε
ὡς θεάν τον καὶ ὡς ἔμπτευστοιαν τὴν φύσιν.
Ἐκεῖνο τὸ δρπίον ἥθελε αὐτὸς νὰ ξωγραφίσῃ
ἵτο δχι ὁ οὐρανὸς ἀλλὰ ἡ πραγματικότης.
Ἐκ τῶν πρώτων ἐστούντασε γνημὰ σώ-
ματα, ἐμβλέπησε τοὺς μῆνας, ἐσκέψθη τὰς δυσκο-
λίας τῆς προοπτικῆς ἐννοῶν, καθὼς μᾶς λέγει
καὶ ὁ Βαζάρη, ὅτι ἡ ζωγραφικὴ δὲν είνε τίτοτε
ἄλλο πάρυ ἡ ἀναπαράστασις τῶν φυσικῶν
πραγμάτων· διὰ τοῦ σχεδίου καὶ τῶν χρωμά-
των. Εἰς τὰς εἰκόνας τοῦ παρεκκλησίου
Βραγκάτσιο ὅπου ὑπάρχει διάλκηρον τὸ ἔργον
του, βλέπομεν τῷντι διας τὰς μορφὰς τῆς συγ-
χρόνου του. Φλωρεντίας καὶ ἀνακαλύπτομεν
πρόσωπα γνώριμα καὶ διλοις διόλου πεζά καὶ

τοποιούσ ~~α~~λλὰ καὶ δ Λίπ-
πε ἡτο μέδος κρεοπώλου
καὶ δ Γκιότο ἡτο ποιμήν.

Διὰ τὴν εὐφυίαν τού, διὰ τὴν εὐάσθησίαν τού, διὰ τὰ λεπτά σμέργα τού νεῦρα, διὰ τὸ θρήσκευτικόν τού αἰσθημα, διὰ τὴν τριφερότητα τῆς ψυχῆς τού καὶ ἐν δὲν εἶχομεν ἀκόμη τὰς εἰκόνας τού ὡς ἀφενδή δείγματα, μᾶς μᾶς τὰ ἔδιδον τὰ δείγματα αὐτά οἱ βιογράφοι τού. Οὐδὲν λέγει δτι ήτο διψακός μαθήσεως ἀναγνώσκων πολὺ καὶ χωρίς μέθοδον, μη φοιτῶν εἰς τὰ σχολεῖα, ἀκόρεστος σπουδῆς, λάτρης τού Δάντη τοῦ ὅποιον τὸ

ἔργον καὶ εἰκόνογρά- ΠΑΛΛΑΣ ΚΑΙ ΚΕΝΤΑΥΡΟΣ

Η ζωή του άλλως τε
δὲν παρέχει καὶ μεγάλας
ποικιλίας. Γνωρίζομεν
ὅτι κατὰ τὴν σινωμο-
σίαν τὴν περιφρήμον τῶν
Πάτοι ἡ ὅποια ἐκόστισε
τὴν ζωὴν εἰς τὸν Ιου-
λιανὸν τὸν Μεδίκων, ὁ
Μποτιτσέλλι ἔξελέγη δ-
πως ζωγραφίσῃ τοὺς
ἀπογχονισθέντας πρω-
ταιίους τῆς ουνωμο-
σίας, τὸν ἀρχιεπίσκοπον
τῆς Πίζας Ιδίως. Γνω-
ρίζομεν, ἐπίσης ὅτι ὁ
ζωγράφος μας μετέβη
εἰς τὴν Ρώμην πλησίον
τοῦ πάπα Σιξτουντοῦ Δ.
ὅπως ουντείνῃ καὶ αὐ-
τὸς εἰς τὴν διεκδύμησιν
τῆς ἀνεγειρούμενης Σιξ-
τίνας, ἡ ὅποια θα καθί-
στατο ὁ Παρθενών τῆς
Ιταλικῆς ζωγραφικῆς.

Γνωρίζομεν ἀκόμη ὅτι ἀνέλαβε μετὰ τοῦ Γιε-
λανδάγιο τὴν διακόσιμην τῆς ἐκκλησίας τῶν
Ἀγίων Πάντων. Ἐγενήθη τὸ 1447 καὶ ἀπέ-
θανε τὸ 1510.

Καὶ ἦδη ἡς φίψωμεν ἐν βλέμμα ἐπὶ τοῦ ἔργου τοῦ ζωγράφου προσπαθοῦντες να διεισδύσωμεν εἰς τὸ μυστήριον τῆς γοητείας του, γοητείας τόσον βαθείας, τόσον νεατεριστικῆς, τόσον συγχρόνου μὲ τὸν αἰῶνα μας καὶ μὲ τὰ ίδια μας ίδιανικὰ καὶ μὲ τὰς ίδιακας μας ὀρέξεις! Ας προσπαθήσωμεν νὰ ίδωμεν διατί ὁ Μποτιτσέλλι πατέστη δι προσφύλης ζωγράφος ὅλων τῶν ίδιανιστῶν, ὅλων τῶν ἐκλεκτῶν τῆς ἐποχῆς μας καὶ διατί θεωρεῖται ἀπό τοὺς περισ-

”Αλλως τε τὴν εὐαισθησίαν του καὶ τὴν πίστιν του τὴν καταδεικνύει ἡ διαγωγή του κατὰ τὸν θάνατον τοῦ Σαβοναρόλα. Ὁπαδὸς τοῦ κάπως ἀγρίου αὐτοῦ ἀποστόλου, ὅστις ἤθελε νὰ μεταμορφώσῃ τὴν Φλωρεντίαν εἰς ἔνα ἀχανές ἀσκητικὸν μοναστήριον, ὁ Μποτιτσέλλι δὲν ἀπηρνήθη ποτὲ τὸ διδάγματά του, ἔφερε καὶ αὐτὸς τὰς εἰδωλολατρικάς του εἰκόνας ὅπως καοῦν μετὰ τῶν ἄλλων, ἥρνημη κατὰ συμβούλην τοῦ μοναχοῦ νὰ ξωγραφίσῃ πλέον τίποτε ἄλλο ἐκτὸς θείων θεμάτων, καὶ ἀπτηλισμένος μετὰ τὸν διὰ πυρᾶς θάνατον τοῦ Σαβοναρόλα, ἀπέθανε ἐκ λύπτης καὶ ἀπογοητεύσεως,

σοτέρους τῶν κριτικῶν ὃς ὁ ψυχικώτερος ἀνδρὶ καὶ ὁ ἀρμονικώτερος καὶ ὁ πνευματικώτερος ξωγράφος τῆς Ἰταλίας.

Εἶπομεν ἡδη ὅτι ὁ Μποτιτσέλλι συγκεντρώνει ἐν ἑαυτῷ ὅλην τὴν τρυφερὰν χάριν, τὸ βαθὺ πάθος, τὴν ἐκστατικότητα τῶν πρώτων ξωγράφων μὲ δῆλην τὴν λεπτότητα, τὴν εὐσύνειδησίαν, τὴν γλυκείαν ζωὴν καὶ τὴν ἀλήθειαν τῆς ἐκτελεσεως τῶν ἀναμορφωτῶν τοῦ δεκάτου πέμπτου αἰώνος. Διὰ μέσου τοῦ Λίππι ἐλάφε δῆλην τὴν χάριν τοῦ Φραὶ Ἀγγελικοῦ καὶ ἀνατραφεῖς ἐντὸς τοῦ παρεκκλησίου Βραγκάτοι ἔμινηθη εἰς ὅλα τὰ μυστήρια τῆς νέας

ΜΠΟΤΤΙΣΕΛΑΙ

ζωντανής ζωγραφικής τοῦ Μαζέτσιο. Εἶνε δλίγον ἀδέξιος, δλίγον ὀρθόβαιος εἰς τὴν τέχνην του, ἀλλὰ αὐτὸ προσθέτει εἰς τὴν γοητείαν του. Ζωγραφίσας εἰδωλολατρικά καὶ θρησκευτικά θέματα ἀνέμιξε καὶ εἰς τὰ δύο μίαν ἐπίγειον χάριν καὶ μίαν οὐρανίαν ἔκστασιν. Αἱ Ἀφροδίται ἔχουν μίαν νοσταλγίαν τοῦ οὐρανοῦ καὶ αἱ Παρθένοι του ἔχουν μίαν φοβεράν δρεξινήν τῶν καρπῶν τῆς γῆς.[¶]

Τὸν ἀγαπῶμεν εἰς τὸν αἰῶνα μας καὶ δὲν ήτο δυνατὸν παρὰ νὰ τὸν ἀγαπῶμεν ὀφοῦ ἀρέσκεται δπως καὶ ἡμεῖς εἰς τὰς περιπλοκὰς τῶν αἰσθημάτων, εἰς τὰς ἡδονικὰς μελογχολίας, ὀφοῦ ἔχει ὡς ἡμεῖς τὴν ψυχὴν κονιασμένην, τὰς αἰσθήσεις λεπτάς, τὴν τέχνην διῆλισμένην. Αἱ ἐκφράσεις τῶν γυναικῶν του ἐγκαταπεριέζουν τὸ ἀπειρον, τὰ χεῖλη δλα ἀνοίγονται νοσταλγά φιλημάτων καὶ θωπειῶν ἐνῷ καὶ οἱ ὄφθαλμοι δλοι μεγεθύνονται ἔτοιμοι εἰς ἐνατενίσεις, κατανέζεις καὶ δάκρυα. Οἱ ὄφθαλμοι τῶν μορφῶν τοῦ Μποττιτσέλλι ὑφοῦνται εἰς τὸ κυανοῦν τῶν δνείρων ἐνῷ τὸ χεῖλη των φρίσσουν διὰ τὴν πραγματικότητα τῶν φιλημάτων. "Ενα μίγμα ταρακτικὸν αἰσθημάτων, στατικὸν αἴσθημα τοῦ οὐρανοῦ, δλίγον διεφθαρμένον δὲν θέλετε, δλίγον ἐκφυλισμένον δλλ' ἀπειρως γλυκὺ γυναικείων ψυχῶν, στατικὸν μορφῶν τοῦ Φρά 'Αγγελικοῦ, εἶνε ψυχικὰ ἀριστουργήματα, πλημμυρισμέναι ἀπὸ αἰσθήματα ἀνέκφραστα, ἀπὸ μελαγχολίας τὰς δποιας κανεὶς δὲν θὰ δυνηθῇ ποτὲ νὰ διηγηθῇ, τὰς δποιας μόνον δ Μπάχ ἢ δ Σούμαν δὲν διδύναντο διὰ ἥχων νὰ ἀρμονίσουν, ἀπὸ ἐκτάσεις ἀγγέλων ἀναμιγνυούμενας μὲ σταγόνας πικρίας, ἀπὸ μίαν χάριν τέλος ὑπερκόσμου καὶ ἀπὸ μίαν μελαγχολίαν ἡ δποια βυθίζεται εἰς κύματα ἡδονῆς. Καταντῷ δηλητηριωδῶς ὁραία, καταντῷ νὰ κηλῇ ὄφθαλμοὺς καὶ ὅτα καὶ αἰσθήσεις ἡ ἐκφρασις τῶν μορφῶν αὐτῶν τῶν δποιῶν ἐκάστη ἔχει ἔνα μυστικὸν ἀνεξερεύνητον νὰ μᾶς εἴπῃ, καὶ αἱ δποια δύο αἰσθήματα προκαλοῦν ἀνίθετα ἔμμονα καὶ ἀποτελοῦντα ὡς δύο κεντρικὰ μουσικὰς ἐκφράσεις μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς συμφωνίας: τὴν ἡδονήν καὶ τὴν δδύνην.

Μᾶς ταράσσουν αἱ εἰκόνες του, καὶ πῶς νὰ μὴ μᾶς ταράσσουν ὀφοῦ εἰς τὰ πρόσωπά των βλέπομεν νὰ λάμπουν δλαι αἱ δίψαι, δλαι αἱ ἐκστάσεις, δλαι αἱ δρέσεις, δλη ἡ μεταρρίσωσις τοῦ πνεύματος καὶ δλη ἡ ταραχὴ τῆς σαρκός.

Καὶ ἡ δλως διόλου ἀδμονισμένη, ἡ δλως διόλου ἰσορροπημένη ἀνάμιξες οὐρανοῦ καὶ γῆς, τὸ ὄφωμα αὐτὸ λιτανεῖων καὶ ἐρωτικῶν ἀσμάτων, τὸ μίγμα αὐτὸ Βοκαλίου καὶ Δάντη, ψαλμῶν καὶ Ἀσμάτος Ἀσμάτων, καθιστῷ τὰς εἰκόνας τοῦ Μποττιτσέλλι τόσον εὐγλώττους ὥστε νὰ δμιλοῦν εἰς τὰς αἰσθήσεις μας, νὰ ἀνοίγουν ὀκεάνους σκέψεων καὶ συναισθημάτων ἐντός μας, νὰ μᾶς κυλοῦν τὰ δτα ὡς στίχοι καὶ νὰ μᾶς γοητεύσουν ὡς μουσικαί.

Ἐχων εἰς ὑψιστον βαθμόν,—περισσότερον ἀπό κάθε δλλος ζωγράφος τοῦ κόσμου—τὸ διακο-

σμητικὸν αἰσθημα, διευθετεῖ τόσον καλῶς ἐν τῇ ἀφελειᾳ τὰς στάσεις, τὰς καμπύλας τῶν εἰκόνων του, τὰς γραμμάς, τὰ χρώματα, τὰς ἐκφράσεις, ὥστε νὰ μᾶς διαδέτη μουσικῶς. Μόνον τρόπτι μὲ ρυθμούς, μόνον μὲ ἀδμονίας δύναται νὰ παραβάλῃ κανεὶς τὰς εἰκόνας του. "Ο Μποττιτσέλλι πέντε αἰῶνας πρὸ τοῦ Μπακλιν καὶ τοῦ Στεύκη καὶ τοῦ Ἀλμα Ταδέμα καὶ τοῦ Μτέργη Ζόνης καὶ τοῦ Ροστέτη εἶνε ἔνας μουσικὸς ζωγράφος. Τὴν ἰδίαν μουσικὴν ἐντύπωσιν τὴν δποιαν μᾶς προξενοῦν αἱ μετόπαι τοῦ Παρθένων, ἡ μητρόπολις τῆς Κολωνίας καὶ αἱ τραγῳδίαι τοῦ Αἰσχύλου, τὸ αὐτὸ διονυσιακόν, καθὼς τὸ ἀποκαλεῖ δ Νίτσε, συγαίσθημα ἐσωτέρως τινὸς ἀδμονίας ἀνεξαρτήτου μορφῆς καὶ ἀνεξαρτήτου συστάσεως μᾶς προξενεῖ καὶ ἡ «Στέψις τῆς Θεοτόκου» ἢ ἡ «Ἀληγορία τοῦ Εαρος» τοῦ Μποττιτσέλλι.

"Αλλ' ἀς ἔξετάσωμεν λεπτομερῶς κάπως τὰ δύο αὐτὰ ἀριστουργήματα τὰ δποια ἀποτέλοντα πιθανῶς τὸ κατακόρυφον τῆς τέχνης τοῦ Μποττιτσέλλι.

Καὶ γενικῶς πρῶτον ἀς παρατηρήσωμεν πόσον καὶ εἰς τὰς δύο εἰκόνας αἱ μορφαὶ χωρὶς νὰ ἔχουν τὸ ἀσύλον καὶ τὸ ἀδέξιον καὶ τὸ ἀσαρκον τῶν μορφῶν τοῦ Φρά 'Αγγελικοῦ, εἶνε ψυχικὰ ἀριστουργήματα, πλημμυρισμέναι ἀπὸ αἰσθήματα ἀνέκφραστα, ἀπὸ μελαγχολίας τὰς δποιας κανεὶς δὲν θὰ δυνηθῇ ποτὲ νὰ διηγηθῇ, τὰς δποιας μόνον δ Μπάχ ἢ δ Σούμαν δὲν διδύναντο διὰ ἥχων νὰ ἀρμονίσουν, ἀπὸ ἐκτάσεις ἀγγέλων ἀναμιγνυούμενας μὲ σταγόνας πικρίας, ἀπὸ μίαν χάριν τέλος ὑπερκόσμου καὶ ἀπὸ μίαν μελαγχολίαν ἡ δποια βυθίζεται εἰς κύματα ἡδονῆς. Καταντῷ δηλητηριωδῶς ὁραία, καταντῷ νὰ κηλῇ ὄφθαλμοὺς καὶ ὅτα καὶ αἰσθήσεις ἡ ἐκφρασις τῶν μορφῶν αὐτῶν τῶν δποιῶν ἐκάστη ἔχει ἔνα μυστικὸν ἀνεξερεύνητον νὰ εἴπῃ, καὶ αἱ δποια δηλητηριωδῶς πικρίας, ἀπὸ μίαν χάριν τέλος ὑπερκόσμου καὶ αἱ δρέσεις, δλη ἡ μεταρρίσωσις τοῦ πνεύματος καὶ αἱ δάκρυα. Οἱ μορφαὶ τοῦ Φρά 'Αγγελικοῦ, εἶνε ψυχικὰ ἀριστουργήματα, πλημμυρισμέναι ἀπὸ αἰσθήματα ἀνέκφραστα, ἀπὸ μελαγχολίας τὰς δποιας κανεὶς δὲν θὰ δυνηθῇ ποτὲ νὰ διηγηθῇ, τὰς δποιας μόνον δ Μπάχ ἢ δ Σούμαν δὲν διδύναντο διὰ ἥχων νὰ ἀρμονίσουν, ἀπὸ ἐκτάσεις ἀγγέλων ἀναμιγνυούμενας μὲ σταγόνας πικρίας, ἀπὸ μίαν χάριν τέλος ὑπερκόσμου καὶ ἀπὸ μίαν μελαγχολίαν ἡ δποια βυθίζεται εἰς κύματα ἡδονῆς. Καταντῷ δηλητηριωδῶς ὁραία, καταντῷ νὰ κηλῇ ὄφθαλμοὺς καὶ ὅτα καὶ αἰσθήσεις ἡ ἐκφρασις τῶν μορφῶν αὐτῶν τῶν δποιῶν ἐκάστη ἔχει ἔνα μυστικὸν ἀνεξερεύνητον νὰ εἴπῃ, καὶ αἱ δποια δηλητηριωδῶς πικρίας, ἀπὸ μίαν χάριν τέλος ὑπερκόσμου καὶ αἱ δρέσεις, δλη ἡ μεταρρίσωσις τοῦ πνεύματος καὶ αἱ δάκρυα. Οἱ μορφαὶ τοῦ Φρά 'Αγγελικοῦ, εἶνε ψυχικὰ ἀριστουργήματα, πλημμυρισμέναι ἀπὸ αἰσθήματα ἀνέκφραστα, ἀπὸ μελαγχολίας τὰς δποιας κανεὶς δὲν θὰ δυνηθῇ ποτὲ νὰ διηγηθῇ, τὰς δποιας μόνον δ Μπάχ ἢ δ Σούμαν δὲν διδύναντο διὰ ἥχων νὰ ἀρμονίσουν, ἀπὸ ἐκτάσεις ἀγγέλων ἀναμιγνυούμενας μὲ σταγόνας πικρίας, ἀπὸ μίαν χάριν τέλος ὑπερκόσμου καὶ αἱ δρέσεις, δλη ἡ μεταρρίσωσις τοῦ πνεύματος καὶ αἱ δάκρυα. Οἱ μορφαὶ τοῦ Φρά 'Αγγελικοῦ, εἶνε ψυχικὰ ἀριστουργήματα, πλημμυρισμέναι ἀπὸ αἰσθήματα ἀνέκφραστα, ἀπὸ μελαγχολίας τὰς δποιας κανεὶς δὲν θὰ δυνηθῇ ποτὲ νὰ διηγηθῇ, τὰς δποιας μόνον δ Μπάχ ἢ δ Σούμαν δὲν διδύναντο διὰ ἥχων νὰ ἀρμονίσουν, ἀπὸ ἐκτάσεις ἀγγέλων ἀναμιγνυούμενας μὲ σταγόνας πικρίας, ἀπὸ μίαν χάριν τέλος ὑπερκόσμου καὶ αἱ δρέσεις, δλη ἡ μεταρρίσωσις τοῦ πνεύματος καὶ αἱ δάκρυα. Οἱ μορφαὶ τοῦ Φρά 'Αγγελικοῦ, εἶνε ψυχικὰ ἀριστουργήματα, πλημμυρισμέναι ἀπὸ αἰσθήματα ἀνέκφραστα, ἀπὸ μελαγχολίας τὰς δποιας κανεὶς δὲν θὰ δυνηθῇ ποτὲ νὰ διηγηθῇ, τὰς δποιας μόνον δ Μπάχ ἢ δ Σούμαν δὲν διδύναντο διὰ ἥχων νὰ ἀρμονίσουν, ἀπὸ ἐκτάσεις ἀγγέλων ἀναμιγνυούμενας μὲ σταγόνας πικρίας, ἀπὸ μίαν χάριν τέλος ὑπερκόσμου καὶ αἱ δρέσεις, δλη ἡ μεταρρίσωσις τοῦ πνεύματος καὶ αἱ δάκρυα. Οἱ μορφαὶ τοῦ Φρά 'Αγγελικοῦ, εἶνε ψυχικὰ ἀριστουργήματα, πλημμυρισμέναι ἀπὸ αἰσθήματα ἀνέκφραστα, ἀπὸ μελαγχολίας τὰς δποιας κανεὶς δὲν θὰ δυνηθῇ ποτὲ νὰ διηγηθῇ, τὰς δποιας μόνον δ Μπάχ ἢ δ Σούμαν δὲν διδύναντο διὰ ἥχων νὰ ἀρμονίσουν, ἀπὸ ἐκτάσεις ἀγγέλων ἀναμιγνυούμενας μὲ σταγόνας πικρίας, ἀπὸ μίαν χάριν τέλος ὑπερκόσμου καὶ αἱ δρέσεις, δλη ἡ μεταρρίσωσις τοῦ πνεύματος καὶ αἱ δάκρυα. Οἱ μορφαὶ τοῦ Φρά 'Αγγελικοῦ, εἶνε ψυχικὰ ἀριστουργήματα, πλημμυρισμέναι ἀπὸ αἰσθήματα ἀνέκφραστα, ἀπὸ μελαγχολίας τὰς δποιας κανεὶς δὲν θὰ δυνηθῇ ποτὲ νὰ διηγηθῇ, τὰς δποιας μόνον δ Μπάχ ἢ δ Σούμαν δὲν διδύναντο διὰ ἥχων νὰ ἀρμονίσουν, ἀπὸ ἐκτάσεις ἀγγέλων ἀναμιγνυούμενας μὲ σταγόνας πικρίας, ἀπὸ μίαν χάριν τέλος ὑπερκόσμου καὶ αἱ δρέσεις, δλη ἡ μεταρρίσωσις τοῦ πνεύματος καὶ αἱ δάκρυα. Οἱ μορφαὶ τοῦ Φρά 'Αγγελικοῦ, εἶνε ψυχικὰ ἀριστουργήματα, πλημμυρισμέναι ἀπὸ αἰσθήματα ἀνέκφραστα, ἀπὸ μελαγχολίας τὰς δποιας κανεὶς δὲν θὰ δυνηθῇ ποτὲ νὰ διηγηθῇ, τὰς δποιας μόνον δ Μπάχ ἢ δ Σούμαν δὲν διδύναντο διὰ ἥχων νὰ ἀρμονίσουν, ἀπὸ ἐκτάσεις ἀγγέλων ἀναμιγνυούμενας μὲ σταγόνας πικρίας, ἀπὸ μίαν χάριν τέλος ὑπερκόσμου καὶ αἱ δρέσεις, δλη ἡ μεταρρίσωσις τοῦ πνεύματος καὶ αἱ δάκρυα. Οἱ μορφαὶ τοῦ Φρά 'Αγγελικοῦ, εἶνε ψυχικὰ ἀριστουργήματα, πλημμυρισμέναι ἀπὸ αἰσθήματα ἀνέκφραστα, ἀπὸ μελαγχολίας τὰς δποιας κανεὶς δὲν θὰ δυνηθῇ ποτὲ νὰ διηγηθῇ, τὰς δποιας μόνον δ Μπάχ ἢ δ Σούμαν δὲν διδύναντο διὰ ἥχων νὰ ἀρμονίσουν, ἀπὸ ἐκτάσεις ἀγγέλων ἀναμιγνυούμενας μὲ σταγόνας πικρίας, ἀπὸ μίαν χάριν τέλος ὑπερκόσμου καὶ αἱ δρέσεις, δλη ἡ μεταρρίσωσις τοῦ πνεύματος καὶ αἱ δάκρυα. Οἱ μορφαὶ τοῦ Φρά 'Αγγελικοῦ, εἶνε ψυχικὰ ἀριστουργήματα, πλημμυρισμέναι ἀπὸ αἰσθήματα ἀνέκφραστα, ἀπὸ μελαγχολίας τὰς δποιας κανεὶς δὲν θὰ δυνηθῇ ποτὲ νὰ διηγηθῇ, τὰς δποιας μόνον δ Μπάχ ἢ δ Σούμαν δὲν διδύναντο διὰ ἥχων νὰ ἀρμονίσουν, ἀπὸ ἐκτάσεις ἀγγέλων ἀναμιγνυούμενας μὲ σταγόνας πικρίας, ἀπὸ μίαν χάριν τέλος ὑπερκόσμου καὶ αἱ δρέσεις, δλη ἡ μεταρρίσωσις τοῦ πνεύματος καὶ αἱ δάκρυα. Οἱ μορφαὶ τοῦ Φρά 'Αγγελικοῦ, εἶνε ψυχικὰ ἀριστουργήματα, πλημμυρισμέναι ἀπὸ αἰσθήματα ἀνέκφραστα, ἀπὸ μελαγχολίας τὰς δποιας κανεὶς δὲν θὰ δυνηθῇ ποτὲ νὰ διηγηθῇ, τὰς δποιας μόνον δ Μπάχ ἢ δ Σούμαν δὲν διδύναντο διὰ ἥχων νὰ ἀρμονίσουν, ἀπὸ ἐκτάσεις ἀγγέλων ἀναμιγνυούμενας μὲ σταγόνας πικρίας, ἀπὸ μίαν χάριν τέλος ὑπερκόσμου καὶ αἱ δρέσεις, δλη ἡ μεταρρίσωσις τοῦ πνεύματος καὶ αἱ δάκρυα. Οἱ μορφαὶ τοῦ Φρά 'Αγγελικοῦ, εἶνε ψυχικὰ ἀριστουργήματα, πλημμυρισμέναι ἀπὸ αἰσθήματα ἀνέκφραστα, ἀπὸ μελαγχολίας τὰς δποιας κανεὶς δὲν θὰ δυνηθῇ ποτὲ νὰ διηγηθῇ, τὰς δποιας μόνον δ Μπάχ ἢ δ Σούμαν δὲν διδύναντο διὰ ἥχων νὰ ἀρμονίσουν, ἀπὸ ἐκτάσεις ἀγγέλων ἀναμιγνυούμενας μὲ σταγόνας πικρίας, ἀπὸ μίαν χάριν τέλος ὑπερκόσμου καὶ αἱ δρέσεις, δλη ἡ μεταρρίσωσις τοῦ πνεύματος καὶ αἱ δάκρυα. Οἱ μορφαὶ τοῦ Φρά 'Αγγελικοῦ, εἶνε ψυχικὰ ἀριστουργήματα, πλημμυρισμέναι ἀπὸ αἰσθήματα ἀνέκφραστα, ἀπὸ μελαγχολίας τὰς δποιας κανεὶς δὲν θὰ δυνηθῇ ποτὲ νὰ διηγηθῇ, τὰς δποιας μόνον δ Μπάχ ἢ δ Σούμαν δὲν διδύναντο διὰ ἥχων νὰ ἀρμονίσουν, ἀπὸ ἐκτάσεις ἀγγέλων ἀναμιγνυούμενας μὲ σταγόνας πικρίας, ἀπὸ μίαν χάριν τέλος ὑπερκόσμου καὶ αἱ δρέσεις, δλη ἡ μεταρρίσωσις τοῦ πνεύματος καὶ αἱ δάκρυα. Οἱ μορφ

Βατικανόν, ἀλλ' οὐτε τὴν ἀφέλειαν οὔτε τὴν μονογίαν τοῦ Μποτιτσέλλι θὰ δυνηθῇ νὰ φθάσῃ.

Δὲν θὰ ἐμμελένωμεν εἰς τὸ ἔργον ὅλον τοῦ ζωγράφου, δὲν θὰ ἐνδιατρίψωμεν περισσότερον εἰς τὰ δανακόσια αὐτά *tondi* τὰ στρογγυλὰ εἰκονίσματα εἰς τὰ ὅποια τόσον διέπρεψε καὶ τὰ ὅποια μικρὰ καὶ ἐπιμελημένα εἶναι ὅπως τὰ τραχούδια εἰς τὸ ἔργον τοῦ Σοῦμαν, οἱ μαργαρίται δηλαδὴ τῆς παραγωγῆς του. Θὰ ἀρκεσθῶμεν καὶ ἀναφέρωμεν μεταξὺ τῶν τελειότερων του ἔργων μίαν «Γέννησιν» ή ὅποια εὑρίσκεται εἰς τὴν πινακοθήκην τοῦ Λονδίνου καὶ εἰς τὴν ὅποιαν ἡ ποίησις τοῦ Μποτιτσέλλι φθάνει εἰς τὸ τελειότερον ὑψος τῆς Κύριον ἔργον του ἐπίσης εἶναι ἡ «Γέννησις τῆς Ἀφροδίτης» ή ὅποια εὑρίσκεται εἰς τὴν Φλωρεντίαν καὶ παριστᾶ τὴν Θεάν φερομένην ἐπὶ στράκου, ὁδοντούμενην ὥποια πνευμάτων ἀνέμων καὶ προχωροῦμαν ἐν ἀφροῖς κυμάτων πρὸς τὴν δύναμην ὃπου ἐστολισμένη μὲ ἄνθη καὶ βρέχουσα μὲ ρόδα τὸν δρῖζοντα ἡ Ἀνοιξις τὴν ἀναμένει. Εἰς τὴν «Αλατρίαν τῶν Μάγων» ἐπίσης, εἰς τὴν «Ἀποκαλύπτωσιν» ἡ ὅποια εὑρίσκεται εἰς τὸ μουσεῖον Πόστι Πεζόλι, εἰς τὴν «Παλλάδα καὶ τὸν Κένταυρον» τῆς Πινακοθήκης τοῦ Λονδίνου, εἰς τὴν «Συκοφαντίαν» τοῦ Μουσείου Πίττι διόπου δὲ Μποτιτσέλλι ἐνεπνεύσθη ἀπὸ ἐλληνικὸν θέμα ἀναφερόμενον ἀπὸ τὸν Φιλόστρατον, τὸ τάλαντον τοῦ Μποτιτσέλλι καταδεικνύεται ὀλόκληρον πάντοτε ἀρμονίζον τὴν χάριν μὲ τὸ πνεῦμα, τὴν μελαγχολίαν μὲ τὴν περιπάθειαν.

Ο Μποτιτσέλλι ἀποδύνησκε εἰπομεν τὸ 1510, τὸ ἴδιον ἔτος κατὰ τὸ ὅποιον ἀποδύνησκε καὶ δὲντὸς πρόδρομος τοῦ Τισιανοῦ δι Γιοργίον. Μετὰ τὸν Μποτιτσέλλι δὲν γίη ἀκόμη θριάμβων τῆς τέχνης καὶ ἔπειτα ἡ παραπομὴ ἀρχίζει ὅπως πρὸ αὐτοῦ ἡ ἀδειάτης καὶ ἡ ἀωρος τέχνη ἔβασιλλενον.

Μία εἰκὼν τοῦ Γάδη ή καὶ αὐτοῦ τοῦ Φρα 'Αγγελικοῦ εἶναι ἀκόμη ἀτελής, ἀφελής, μὲ κάτι τι τὸ παιδικόν καὶ τὸ μήπω δριμύσσαν.

Μία εἰκὼν πάλιν τῶν τελευταίων ἐτῶν τοῦ Ραφαήλου, δετις ἡκμασε τριάκοντα ἔτη κατόπιν, μάς παρουσιάζει μίαν τέχνην πολὺ περισσότερον βεβαίαν ἔαυτης, πολὺ περισσότερον

ώριμον ἀλλὰ καὶ περισσότερον θεατρικήν, περισσότερον προσποιημένη.

Μετὰ τὸν Μποτιτσέλλι τρόντι μόνον δύο γίγαντες δι Μιχαὴλ 'Αγγελος καὶ δι Ραφαὴλος μὲ παλαίσουν ὄποιη μὲ ὑπερονθρώπους δυνάμεις ὅπως συνδυάσουν τὸ αἰσθητό καὶ τὴν εἰλεκτίνειαν τῆς ἐμπνεύσεως, μὲ τὴν τελείωτη τῆς μορφῆς, δύο γίγαντες λέγω θὰ παλαίσουν καὶ θὰ νικήσουν. 'Αλλὰ μετὰ τὰς ὑπερανθρώπους προσπαθείας των ή τέχνη θὰ καταπέσῃ ἀμέσως, θὰ παρακαλήσῃ, θὰ μένῃ ἀμεμπτος ἀλλὰ ψυχρά, τελειοποιημένη ἀλλ' ἀψυχος, εἰσερχομένη πλέον εἰς τὴν πρόσοδον τοῦ ἐκφυλισμοῦ τῆς.

Οπως αἱ μετόπαι τῆς ἀρχαϊκῆς σχολῆς τῆς Αἴγινης, ὅπως δὲν ἡ ήνιος τῶν Λελφῶν, ὅπως τὰ δειλὰ καὶ ὀραῖα ἀνάγλυφα τοῦ ναοῦ τῆς Ολυμπίας, τοιουτορόπως καὶ τὰ ἔργα τοῦ Μποτιτσέλλι μᾶς δίδουν μίαν ὀραίαν αὐγῆν, μίαν ἀγνήν καὶ δροσεράν καὶ παρθενικήν αὐγῆν τέχνης. 'Υπάρχουν πολλοὶ οἱ ὅποιοι προτιμοῦν τὴν σχολὴν τῆς Αἴγινης ἀπὸ τὸν Φειδίων καὶ τὸν Προξετέλην καὶ προτιμοῦν τοὺς προφρεφατῆλίτας ἀπὸ τὸν Ραφαὴλον. Εἶνε ἵσως οἱ ἐκλεκτοί. Εἰς τὴν προφραφατῆλικην ἐποχὴν τρόντι η ζωγραφική εἶναι ἡ παρθένος ή ἀγνοοῦσσα εἰσέτι ἔαυτην, η ὀραία κοιμωμένη βασιλοπούλα τοῦ παραμυθιοῦ, στολισμένη μὲ δλα τὰ δῶρα τῆς Ήβης, δειλὴ καὶ ἀγνή εἰς τὰ δνειρά, γλυκυτάτη καὶ μυστικὴ καὶ ιερά. Μετ' αὐτήν, διὰ τὸν Ραφαὴλον ἡδη καὶ τοὺς μαθητὰς τοῦ Βουναρόποτι η τέχνη εἶναι μία ἀνθισμένη καλλονή, ὅχι παρθένος πλέον ἀλλὰ γυνή, γινώσκουσα ἔαυτὴν καὶ τὸν κόσμον, γευθεῖσα δλα τὰ φρίλιματα, ὀραία ἀλλὰ χωρίς μυστήρια, ὀραία μὲ ὀραιότητα μεστὴν μεσημβρίας καὶ δύσεως συγχρόνως.

Καὶ ἐνθυμοῦμαι καὶ πάλιν τὴν ἀλληγορικὴν εἰκόνα τῆς εἰσόδου τοῦ 'Εαρος. Δὲν νομίζετε καὶ σεῖς δτι η τέχνη τοῦ Μποτιτσέλλι ἐμφανίζεται εἰς ἡμᾶς δμοία μὲ τὴν μυστικὴν μυροβόλον καὶ γόησσαν μορφὴν διὰ τὴν ὅποιαν σᾶς ὅμιλουν πρὸ δλίγον, καὶ η ὅποια δειλὴ καὶ ἀνέκφραστος, γλυκεῖα καὶ παρθενικὴ ἔρχεται ἐνδεδυμένη ἔνα δλόκληρον κῆπον νὰ μᾶς ἀναγγείλη μίαν μεγάλην ἄνθησιν καὶ μίαν πλουσίαν ἄνοιξιν;

N. ΕΠΙΣΚΟΠΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΑ ΔΥΟ ΑΓΓΛΙΚΑ ΚΟΙΜΗΤΗΡΙΑ

Σὰν ποιός, ἐδῶ στὴν ἄγια σας ἔρμη θανάτου χώρα,
Ποιός, ἀγγλογέννητοι νεκροί,
Τολμάει τὸν ὑπνό τὸ μακρὸν

Νὰ σᾶς ταράξῃ τώρα;

Τὰ κράνα γυμνά σας ιβηκαλα, βγαλμένα στὸν ἀέρα,
Θὰ εἰμπρειαν ἵσως νὰ χαροῦν,
Ατ είχαν μνήματα νὰ βροῦν

Πέρα, στὴ γῆ σας πέρα.

Στὸ φῶς ποὺ ξαναβλέπετε, στοῦ τόπου μας τὴν αὔρα,
Χάροη δὲ βούσκετε καμμά,
Τὶ ἀκοῦν καὶ τὸ ἀγνυχα κορμά

Τῆς ξεπιειᾶς τὴν λάβρα.

Δημιουργέα πλάσματα, παρηγοριά σας νάναι
Ποῦ, σ ἀλλη πράσινη κορφή,
Μαζί σας νόθαρτοι ἀδελφοί

N ἀνταμαθοῦν ζητάνε.

Ἐκεῖ, ποῦ ἀνθοῦν τὰ χώματα, ποὺ οἱ λύθοι ἀπὸ ἀκοη σ' ἀκοη,
Μὲς τὰ κοντόβραδα τὸ ἀχρά,
Νὰ φέρῃ θὰ βλέπετε συγκά

Θλιμένο ἀγάπης δάκρυ.

Τὸ ναύτη, ποῦ δὲν ἔλεε γιὰ πάντα ἐδῶ ν' ἀράξῃ:
Τὸν πλούσιο, πονρόθε νὰ χαρῇ,
Καὶ μαύρη μοῖρα φύσονερή

Τὸν ἔχει ξάφρον ἀρπάξει.

Οσους δι Χάρος ἔθαψε στὸ ξέρο τοῦτο χῶμα,
Λίχως λουλοῦδι καὶ φύλι
Νὰ πλάγιοντο ἔρχονται οἱ παλοὶ

Ποῦ τοὺς θυμοῦνται ἀκόμα.

Ἄφησει, ἔρμοι, ἀφήσετε τὸ βάτο καὶ τὸ σκῦνο,
Καὶ ἀνέλκυστα θὰ σᾶς φανῆ
Ποῦ ἀκοῦτε γνώριμου φωνῆ,

Κάποιον ἀκοίβοῦ σας θορῆνο.

Τὸ μέρος, πῶν σ' ἀδάποντο χορτασιασμένο μυῆμα

Γιὰ χρόνια ἐμείνετε κλειστοῖ,

Θωριὰ νὰ πάρῃ γελαστὴ

Μὴν εἶναι ἀλήθεια κρῆμα;

Ἐκεῖ δὲ θέλει ἀργήσουντε, σὲ σταθερὰ θεμέλια,

Πλούσια παλάτια νὰ φανοῦν,

"Οὐδὲ τοὺς ἥχους θὰ ξυπνοῦν"

Χοροί, τραγούδια, γέλια.

Τὶ βλάβει! — ὁ μαῆρος ἄνθρωπος, προτοῦ στὸν Ἀδη φύση,

Μὲ λίγα ὀνείρατα γλυκὰ

Τοῦ κόσμου τ' ἀπειρα κακά

Γυρεύει νὰ ἔσχασῃ.

Γερναία Κυρδὶ τῆς θάλασσας, πῶν μέριμνα καὶ πέρα

"Ἔχεις γιὰ κάθε σου παιδί,

"Αγκαλὰ κ' ἔπαιρε νὰ ἰδῃ

Toῦ κόσμου τὸν αἰθέρα,

Κόπτα! — λουλούδια δίχνοντας καὶ πράσινα κλωνάρια,

"Ο τόπος τοῦτος προσκοννᾶ

Tὰ ξεθαμμένα σου στερνά

Tὴν ἄνθρωπον ἀπομεινάρια.

Στέργεις καὶ ἡ ξένη Μοῦσα μου τραγοῦδι νὰ προσφέρῃ;

Nai· θέλει βέβαια τὸ δεχτῆς.

"Ἔχει πατοίδα ὁ Ποιητὴς

"Ολα τῆς γῆς τὰ μέρη.

ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΜΑΡΚΟΡΑΣ

ΣΙΝΣΟΥΙ ΤΑΜΕΝΑΓΑ

ΜΑΚΡΟΒΙΟΤΗΣ*

"Ιαπωνέζικο παραμύθι.

Ποὺν ἀπὸ πολλὰ-πολλὰ χρόνια ἔζοῦσεν ἔνας ἄνθρωπος ποὺ τὸν ἔλεγαν Σεντάρο. Τὸ παράνομά του ἐσήμαινε « Εκατομμυριοῦνχος », καὶ δὲν ἦτο μὲν τόσο πολὺ πλούσιος, ἀλλὰ φτωχὸν νὰ τὸν ἔλεγες, πάλιν θὰ ἐπεφτες ἔξω. Εἶχε κληρονομήση μιὰ μικρὴ περιουσία ἀπὸ τὸν πατέρα τοῦ καὶ μ' αὐτὴν ἔζοῦσε, ἔστειλεντας ἀστόχαστα τὸν καιρό του, χωρὶς νὰ σκεψῇ ποτὲ σοβαρῶς γιὰ δουλειά, ὡς που ἔγεινε τριανταδύο χρόνων.

Μιὰν ἡμέρα, χωρὶς καμμιὰν ἀφορμὴ κ' αἴτια, ἡ σκέψης τοῦ θανάτου καὶ τῆς ἀρρώστιας ἤλθεν ἐπάνω του. « Ή ίδεα πῶς θ' ἀρρώσταινε καὶ θὰ πέθαινε τὸν ἔκαμε πολὺ δυστυχισμένο.

— Ἡθελα γὰ ζῆσω, εἴπε μοναχός του, ὡς που νὰ γείνω γέρος πεντακόσων ἢ ἔξακόσων χρόνων, ἐλεύθερος ἀπὸ κάθε ἀρρώστια. Τὸ συνηθισμένο μάκρος τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου εἶνε πολὺ κοντό.

Αποροῦσε καὶ δὲν ἤξευρε ἀν ἦτο δυνατόν, περνῶντας μὲ ἀπλότητα καὶ λιτότητα εἰς τὸ ξῆσης, νὰ παρατείνῃ τὴν ζωὴν του δσον καιρὸν ἐπιθυμοῦσε.

Ἐγγνώριζε πῶς ἡσαν πολλὰ ἴστορικὰ εἰς τὴν ἀρχαίαν ἴστορίαν τῶν αὐτοκρατόρων ποὺ εἶχαν ζῆση χίλια-χρόνια, καὶ ἦτον καὶ μιὰ πριγκήπισσα Γιαμάτο ποὺ ἔζησεν, ὡς λέγουν, ἔως τὰ πεντακόσια χρόνια. Αὗτο εἶνε τὸ τελευταῖον ἴστορικὸν παράδειγμα μεγάλης μακροβιότητος.

Ο Σεντάρο συχνὰ εἶχεν ἀκούση τὸ ἴστορικὸν τοῦ Κινέζου βασιλέως Σίν-νὸ-Σίνκο. Ἡτον αὐτὸς ἔνας ἀπὸ τοὺς πλέον ἄξιους καὶ δυνατούς κυβερνήτας ποὺ ἀναφέρει ἡ ἴστορια τῆς Κίνας. Αὗτος ἔκτισε ὅλα τὰ μεγάλα παλάτια, καθὼς καὶ τὸ περίφημον μέγα σινικὸν τεῖχος. Απόκτησε διτδήποτε στὸν κόσμον ἡμιποδοῦσε νὰ ἐπιθυμήσῃ, ἀλλὰ μ' ὅλην

* Απὸ τὴν συλλογὴν τῶν Ιαπωνέζικων Παραμύθων, τὴν ὃποιαν ἔξεδωκεν ἀγγλιστὶ ἡ Ιαπωνίς Γεί Θεοδώρα Οξάνη, εἰκονογραφημένην ὑπὸ τοῦ Ιάπωνος καλλιτέχνου Κακούζο Φουντζιμάμα.

τὴν εὐτυχίαν του καὶ τὸν πλοῦτον καὶ τὴν λαμπρότητα τῆς αὐλῆς του, μ' ὅλην τὴν σοφίαν τῶν συμβούλων του καὶ τὴν δόξαν τῆς βασιλείας του, εἶχε μεγάλο καημό, διότι ἐγγράφει πῶς μιὰ μέρα ἐπέρετε ν' ἀποθάνῃ καὶ δῆλα νὰ τ' ἀφήσῃ.

Οταν δὲ Σίν-νὸ-Σίνκο ἐπήγαινε τὸ βράδυ νὰ κοιμηθῇ, ὅταν ἐσηκώνετο τὸ πρωΐ, καὶ ὅσο νὰ περάσῃ τὴν ημέρα του, ἡ σκέψης τοῦ θανάτου ἦτο μαζῆ του παντοτεινά. Δὲν μποροῦσε νὰ τὴν διώξῃ. « Αχ! ναῦρισκε μονάχα τὸ Βοτάνι τῆς Ζωῆς, καὶ θάταν εὐτυχίσμενος!

Ο Αὐτοκράτωρ ἔκαμεν ἐπὶ τέλους συμβούλιον μὲ τοὺς αὐλικούς του καὶ τοὺς ἐρώτησε διὸν ἡμιποδοῦσαν νὰ τὸν βροῦν τὸ Βοτάνι τῆς Ζωῆς, διὰ τὸ δποῖον τόσα εἶχεν ἀκούστα καὶ διαβασμένα.

Τένας γέρος αὐλικός, Τζοφουκοῦ τὸν ἔλεγαν, εἴπε πῶς πέραν ἀπὸ τὰ πελάγη ἦτον μία χώρα λεγομένη Χοραιζάν, καὶ πῶς ἔζοῦσαν ἔκει κατὶ καλογέροι ποὺ ἤξευραν τὸ μυστικὸ κ' ἔκαμναν τὸ Βοτάνι τῆς Ζωῆς. « Οποιος ἔπινε ἀπὸ αὐτὸν τὸ θαυματόυργὸ γιατρικό, ἔμενε γιὰ πάντα ζωντανός.

Ο Αὐτοκράτωρ ἐπέρδοταξε τὸν Τζοφουκοῦ νὰ κινήσῃ καὶ νὰ πάῃ στὴν χώρα τοῦ Χοραιζάν, νὰ βρῇ τοὺς καλογέρους καὶ νὰ τοῦ φέρῃ ἔνα μπουκαλάκι μὲ τὸ μαγικὸ βοτάνι. Εδωσε στὸν Τζοφουκοῦ μιὰ ἀπὸ τὰς καλλιτέρες του γιόγκες, τίπη ἀριμάτωσε ἐπίτιηδες γι' αὐτόν, καὶ τὴν ἐφρότωσε μὲ μεγάλους θησαυρούς καὶ πολύτιμα πετράδια νὰ τὰ πάγη ὁ Τζοφουκοῦ κανίσκια στοὺς καλογέρους.

Ο Τζοφουκοῦ ἔκαμε πάνιδι γιὰ τὴν χώρα τοῦ Χοραιζάν, ἀλλὰ ποτὲ δὲν ἤναγκάρισε στὸν Αὐτοκράτορα ποὺ τὸν ἔκαρτεροῦσε ἀπὸ τότε δύος τὸ Όρος Φουντζί λέγεται δτὶ εἶνε τὸ μυθολογικὸ Χοραιζάν καὶ ἡ κατοικία τῶν καλογέρων ποὺ εἶχαν τὸ μυστικὸ βοτάνι, καὶ ὁ Τζοφουκοῦ ἔδοξάσθη ὡς προστάτης των ἀγίος καὶ θεός.

Απεφάσισε λοιπὸν δὲ Σεντάρο νὰ κινήσῃ καὶ νὰ βρῇ τοὺς καλογέρους, καὶ ἀν μποροῦσε, νὰ γείνῃ κι αὐτὸς καλόγερος. κ' ἔτσι ν' ἀποκτήσῃ τὸ ἀθάνατο νερό. Ἐνθυμήθη πῶς στὰ μικράτα τοὺς εἰχεν ἀκούσηρ νὰ λέγουν πῶς ὅχι μόνον στὸ "Ορος Φουτζί εἶσανταν αὐτοὶ οἱ καλογέροι, ἀλλὰ καὶ πῶς ἐκαποιοῦσαν σ' ὅλα τὸ παραπολὺ ψῆλά κορφοβιούνια.

"Ἔτσι ἀφῆσε τὸ πατρογονικό του στὴν ἔννοια τῶν συγγενῶν του, κ' ἔξεκίνησε νὰ πάγῃ νὰ τοὺς εὑρῃ. Ἐταξίδεψε σ' ὅλα τὰ βουνά καὶ τὰ ὅρη τῆς σιεργιᾶς, κ' ἐσκαρφάλωσε στὰ ψηλότερα κορφοβιούνια, ἀλλὰ καλόγερο δὲν βρῆκε.

"Ἐπὶ τέλους, ἀφοῦ πολλὲς ἡμέρες ἐπλανήθη σ' ἔναν τόπον ἄγνωστο, ἀπάντησε ἔναν κυνηγό.

— Μπορεῖς νὰ μοῦ πῆς, τὸν ἔφωτησε, ποὺ μένουν οἱ καλογέροι ποὺ ἔχουν τὸ Βοτάνι τῆς Ζωῆς;

— "Οχι, ἀποκρίθηκε δὲ κυνηγός· δὲν ἔρωνά σου πῶ ποὺ μένουν τέτοιοι καλογέροι, σ' αὐτὰ ὅμως τὴν μέρη ζῇ ἔνας ἐπικουστός κλέψης. Λένε πῶς εἶνε καπετάνιος σὲ διακόσια παλικάρια.

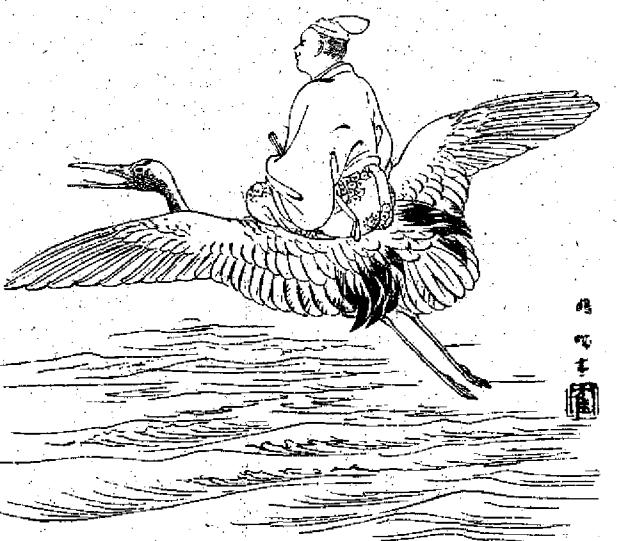
Αὐτὴ ἡ παραδίδεινη ἀπόκρισις ἔκαμε τὸν Σεντάρο παραπολὺ νὰ ψυμώσῃ, καὶ νὰ συλλογίσῃ πόσον ἀνόητος ἦτον νὰ χάνῃ τὸν καρόν του ζητῶντας τοὺς καλογέρους πρὸς ἑκεῖνο τὸ μέρος, κ' ἔτσι ἀπεφάσισε νὰ πάγῃ ἀμέσως στὸν ναόν του Τζοφουνκοῦ, ποὺ λατρεύεται ως προστάτης θεὸς τῶν καλογέρων εἰς τὰ Νότια τῆς Ιαπωνίας.

Ο Σεντάρο ἔφθασε στὸν ναόν κ' ἔκαμε τὴν προσευχὴ του ἐπτὰ ἡμέρες, παρακαλῶντας τὸν Τζοφουνκοῦ νὰ τοὺς δείξῃ τὸν δρόμον νὰ πάγῃ σὲ κανέναν καλόγερο ποὺ νάχῃ νὰ τοὺς δώσῃ αὐτὸς ποὺ τόσον ἐλαχταροῦσε ναῦρη.

Τὰ μεσάνυκτα τῆς ἑβδόμης ἡμέρας, ἐνῷ δὲ Σεντάρο ἡτο γονατιστὸς εἰς τὸν ναόν, ἐδώσε μιὰ καὶ ἀνοιξὲ τρύπανον ἡ θύρα, καὶ ὁ Τζοφουνκοῦ ἐφανερώθη μέσα σ' ἔνα σύννεφο φωτεινό, κ' ἔφωνάξε τὸν Σεντάρο νὰ ζυγώσῃ σιμότερα, κ' ἐμύλησεν. ἔτσι:

— Ή ἐπιδημία σου εἶνε πολὺ ἔγωγιστη καὶ δὲν εἶνε εὔκολον νὰ σου γείνῃ ἡ χάρις. Νομίζεις δὲι δὲν σου ἀρεσε νὰ γείνης καλόγερος γιὰ ναῦρης τὸ Βοτάνι τῆς Ζωῆς. Γνωρίζεις πόσον βαρεῖα εἶνε ἡ καλογερική; Ο καλόγερος δὲν ἔχει τὴν ἄδεια νὰ τρώῃ παρὰ δπωρικὰ καὶ βατόμουρα καὶ φλούδες ἀπ' τὰ πεῦκα ὁ καλόγερος πρέπει νὰ κόψῃ κάθε συνάφειαν μὲ τὸν κόσμον διὰ νὰ γείνῃ ἡ καρ-

διά του καθαρὴ σὰν τὸ χρυσάφι κ' ἔλευθερη ἀπὸ κοσμικοὺς πόθους. Μὲ τὸν καρδό, ἀφοῦ ἀκολουθήσῃ αὐτὸν τοὺς αὐστηροὺς κανόνες, δὲ καλόγερος πανεὶ νὰ αἰσθάνεται τὴν πενιά, τὴν δίψα καὶ τὸ κρύο, καὶ τὸ σῶμα του γίνεται τόσο ἐλαφρὸ δῶσε νὰ μπορῇ νὰ πηγάνῃ καβάλλα σὲ γερανὸ ἡ σὲ κυπρίνο, καὶ νὰ περιπατῇ ἐπάνω στὸ νερὸ χωρὶς νὰ βρέχωνται τὰ πόδια του. . . Ἐσύ, Σεντάρο, ἀγαπᾶς τὴν καλοπέρασι καὶ τὴν κολοζωΐα. Δὲν εἰσαι καν σύτε δπως ὅλος ὁ κόσμος, διότι εἰσαι ὑπερβολικὰ ὀκνηρός, καὶ περισσότερον εναίριμης στὸ κρύο καὶ στὴ ζέστη ἀπὸ τὸν καθένα. Ποτὲ δὲν θὰ σταθῆς ἀξιος νὰ πᾶς ξυπόλυτος οὔτε

νὰ φορῆς ἔνα μονάχα ψιλὸ διούχο τὸν χειμῶνα! Νομίζεις πῶς θάχης ποτὲ τὴν ὑπομονὴ ἡ τὴν καρτερία νὰ ζήσῃς σὰν καλόγερος. Ἐπειδὴ δμως μὲ παρεκάλεσες, θὰ σὲ βοηθήσω μὲ ἄλλον τρόπον θὰ σὲ στείλω εἰς τὴν χώραν τῆς Αἰωνίου Ζωῆς, δπου δὲν θάνατος ποτὲ δὲν πατᾷ, δπου οἱ ἀνθρωποι ζοῦν αἰώνιως!

Ἐνῷ ἐλεγεν αὐτά, δὲ Τζοφουνκοῦ ἔβαλε στὸ χέρι τοὺς Σεντάρο ἔναν μικρὸ χαρτένιο γερανό, καὶ τοὺς εἰπε νὰ καθήσῃ στὴν πλάτη του, καὶ δὲ γερανὸς θὰ τὸν πάγῃ ἐκεὶ κάτω.

Ο Σεντάρο ὑπήκουε μὲ θαυμασμὸν πολὺν. Ο γερανὸς οιγὰ-οιγὰ ἐμεγάλωσε τόσον ὥστε νὰ τὸν καβαλλικέψῃ ἀναπαυτικὰ δὲ Σεντάρο. Ἐπειτα ἀνοιξὲ τὶς φτεροῦγες του, ἐσηκώμη ψῆλά στὸν ἀρέα, κ' ἐπέταξε πέρα, ἐπάνω πεῦκα ὁ καλόγερος πρέπει νὰ κόψῃ κάθε συνάφειαν μὲ τὸν κόσμον διὰ νὰ γείνῃ ἡ καρ-

σιγὰ σιγὰ συγένιθε μὲ τὸ γοργὸ πέταγμα στὸν ἀέρα. Κ' ἔτσι ἐτράβηξαν κ' ἐπῆγαν χιλιάδες μίλια. Τὸ πουλὶ ποτὲ δὲν ἐσταμάτησε γιὰ νὰ ξεκουρασθῇ ἡ νὰ φάγῃ, ἀλλ' ἐπειδὴ ἦτον χαρτένιο πουλί, φυσικὰ δὲν τοῦ ἔχειαζετο τροφή, καὶ τὸ περιεργον εἶνε δτι οὔτε δὲ Σεντάρο ἐπείνασε καθόλου.

Ἐπειτα ἀπὸ ἡμέρες ἔφθασαν σ' ἔνα νησί. Ο γερανὸς ἐπέταξε ἀρκετὸ διάστημα μέσα στὴν ξηρά, καὶ ὑστερα ἐκούρινε στὸ χῶμα.

Αμα δὲ Σεντάρο ἐπέλεψε ἀπὸ τὴν πλάτη τοῦ πουλιοῦ, δὲ γερανὸς ἐδιπλώθη μοναχός του κ' ἔχωμη μέστη τὴν τσέτη του.

Ἄρχισε τότε δὲ Σεντάρο νὰ κυττάῃ γύρω μὲ περιέργειαν, διότι ήθελε νὰ ἰδῃ τὶ λογῆς ἦτον ἡ χώρα τῆς Αἰωνίου Ζωῆς. Ἐκαμε πρῶτα ἔνα γῦρο στὴν ξηρά κ' ὑστερα μέσα στὴν πολιτεία. Τὸ κάθε τί, ἐννοεῖται, ἦτον ἐντελῶς παράξενο καὶ διαφορετικὸ ἀπὸ τὰ πράγματα τοῦ τόπου του. Ἄλλα καὶ δὲ τόπος καὶ οἱ ἀνθρωποι ἐφαίνοντο εὐτυχισμένοι, καὶ γι' αὐτὸς ἐπικέφηδη δτι καλά θὰ ἔκαμνε νὰ μείνῃ ἐκεὶ, κ' ἐπίστε δωμάτιον εἰς ἔνα ξενοδοχεῖον.

Ο ξενοδόχος ἦτον καλὸς ἀνθρώπως, καὶ δταν δὲ Σεντάρο τοὺς εἴπε πῶς ἦτον ζένος καὶ είχεν ἔληδη νὰ ζήσῃ ἐκεὶ, τοὺς ὑπερσχέδη νὰ φροντίσῃ γιὰ ὅλα τὰ κρειαζούμενα καὶ νὰ τὰ βολέψῃ μὲ τὸν διοικητὴν τῆς πόλεως διὰ τὸ ζήτημα τῆς διαμονῆς τοῦ Σεντάρο. Ενῷηκε μάλιστα καὶ στίτι διὰ τὸν ζένον του, κ' ἔτσι ἐπληρώθη δὲ μεγάλος πόθος τοῦ Σεντάρο κ' ἔγεινεν δὲ Σεντάρο κάποιος εἰς τὴν χώραν τῆς Αἰωνίου Ζωῆς.

Οσο ἔσωνε τῶν νησιωτῶν ἡ μνήμη, κανένας ἀνθρώπως ποτὲ δὲν είχε πεδάνη ἐκεὶ, καὶ η ἀρρωστία ἡτο πρᾶγμα ἀγνωστον. Παπάδες είχαν ἔληδη ἀπὸ τὴν Ἰνδίαν καὶ τὴν Κίναν καὶ τοὺς είχαν κάμη λόγον γιὰ ἔναν ὀδαῖο τόπο ποὺ λέγεται Παράδεισος, δπου εὐτυχία καὶ εὐδαιμονία καὶ μακαριότης γεμίζουν δἰκων τῶν ἀνθρώπων τὴν καρδιά, ἀλλὰ στὰς πύλας του ἔφθασε μόνον δποιος πέμπαινε. Αὐτὴ ἡ παραδίσιος είχε μεταδοθῆ ἀπὸ αἰώνων, ἀπὸ πατέρα σὲ παῖδι ἀλλὰ κανένας δὲν ήξερεν ἀκριβῶς τί ἡτο δ θάνατος παρὰ δτι ἐπήγαινε τοὺς ἀνθρώπων στὸν Παράδεισο.

Ἐντελῶς ἀλλοιωτικὰ ἀπὸ τὸν Σεντάρο καὶ τοὺς ἄλλους ποινοὺς ἀνθρώπων, ἀντὶ νὰ φοινένται καὶ νὰ τρέμουν τὸν θάνατον, οὐτοὶ δλοι, πλούσιοι καὶ πτωχοί, τὸν ἐλαχταροῦσαν σὰν κάτι καλὸ καὶ ποθεινόν. Ολοι είχαν βαρεθῆ τὴν ἀπέραντη ζωή των, κ' ἐλαχταροῦσαν

νὰ πάνε στὴν εὐτυχισμένη χώρα τῆς γαλήνης ποὺ ἔλεγετο Παράδεισος δπως τοὺς είχαν εἰπῆ οἱ παπάδες πρὶν ἀπὸ χρόνια καὶ καιρούς.

Ολα αὐτὰ τὰ ἔμαθεν δὲ Σεντάρο κουβεντιάζοντας μὲ τοὺς νησιωτες. Ενῷηκε, κατὰ τὰς ίδεας του, εἰς τὴν χώραν τῆς Αιαπαδιᾶς. "Ολα ήσαν ἀνάποδα. Αὐτὸς είχε ποθήση νὰ γλυτώσῃ ἀπὸ τὸν θάνατον. Είχεν ἔληδη εἰς τὴν χώραν τῆς Αἰωνίου Ζωῆς μὲ μεγάλην ἀνακούρισιν καὶ χαράν, κ' εὐρῆκε τοὺς ἐντοπίους,

Αμα δὲ Σεντάρο ἐπέλεψε ἀπὸ τὴν πλάτη τοῦ πουλιοῦ, δὲ γερανὸς ἐδιπλώθη μοναχός του κ' ἔχωμη μέστη τὴν τσέτη του.

Οτι αὐτὸς ἔως τότε διαθέτει ποὺ αὐτὸς ἡτο πρᾶγματα ποὺ αὐτὸς ἡτο συνειθίσμενος νὰ τρέγη, αὐτὸς τὰ πετοῦσαν πέρα. Αμα ἤρχετο κανένας ἐμπορός ἀπὸ τοὺς ἄλλους τόπους, οἱ πλούσιοι ποιοὶ νὰ πρωτοτρέψῃ ν' ἀγοράσῃ φαρμάκια. Τὰ ἐργοφούσαν ἡδονικωτατα ἐλπίζοντες νὰ έληδη δὲ θάνατος γιὰ νὰ μπορέσουν νὰ πάνε στὸν Παράδεισο.

Άλλα αὐτὰ ποὺ ήσαν θανατηρόφρα δηλητηρία στοὺς ἄλλους τόπους δὲν ἔκαμναν ἔνδριγειαν σ' αὐτὸν τὸν ἀλλόκοτο τόπο, καὶ οἱ ἀνθρώποι ποὺ τὰ ἐκατάπιναν μὲ τὴν ἔληδη τοῦ θανάτου, ἔβλεπαν πῶς σὲ λίγον καιρὸ ήσαν καλλίτερα στὴν θεία των καὶ δχι χειρότερα.

Τοῦ κάπου ἐπάσχιαν νὰ φαντασθοῦν σὰν καὶ τὶ ζημιαὶς δὲ θάνατος. Οι εὐκατάστατοι ἔδινεν δλα των τὸ χρήματα καὶ τ' ἀγαθά των δλα, ἀν ἡτο δυνατὸν νὰ κοντήνουν τὴν ζωήν των εἴστω καὶ σὲ διακόσια ἡ τρακόσια χρόγια. Χωρὶς καμιαὶ ἀλλαγὴ νὰ ζοῦν ἔτσι αἰώνια, τοὺς ἐφαίνετο πολὺ θλιβερὸ καὶ ἐνοχλητικὸ πρᾶγμα.

Τὰ φαρμακεῖα είχαν ἔνα φάρμακο ποὺ τὸ ἐμοσχοπλούσαν, διότι ὑπερίθετο δτι, ἀφοῦ τὸ ἐπιταφρενε κανεὶς καμιαὶ ἐκατόστη χρόνια, ἔκαμνε τὰ μαλλιά καπτος ψαρρὰ κ' ἐφερνε ἐνοχλήσεις στὸ στομάχι.

Ο Σεντάρο τὰ ἔχοντας ἀματείδε δτι τὸ φαρμακερὸ ψάρι ποὺ τὸ λέν τεσσαροδόντι τὸ ζημιέρευναν στὰ ξενοδοχεῖα καὶ δσοὶ τὸ ἐτρωγαν ἔγλυφαν τὰ δάχτυλά των, καὶ γυρούλογοι ἔγνοιζαν στοὺς δρόμους κ' ἐπωλούσαν σάλτοις ἀπὸ κανθαρίδες. Δὲν είδετο τὸν κανέναν ν' ἀρρωστήσῃ ἀφοῦ ἐτρωγε αὐτὴ τὰ φοβερὰ πρᾶγματα, οὔτε κανέναν νὰ γείνῃ.

Ο Σεντάρο ήτον κατενθουσιασμένος. "Ελεγεν ἀπὸ μέσα του δτι ποτὲ δὲν θὰ βαρεθῇ νὰ ζῇ, καὶ δτι θὰ ήτο βεβήλωσις νὰ ποδήσῃ τὸν θάνατον. "Ητον δ μόνος εὐτυχῆς ἀνθρώπος

επάνω στὸ νησί. Αὐτὸς τούλαχιστον ηγέρετο νὰ ζήσῃ χιλιάδες χρόνια καὶ νὰ χαρῇ τὴν ζωῆν του. "Αρχισεν ἀμέσως τὸ ἐμπόριον, καὶ πρὸς τὸ παρόν οὔτε κανὸν ὠνειρεύετο νὰ ξαναγυρίσῃ στὴν πατρίδα του.

"Αλλὰ δύον ἐπερνοῦσαν τὰ χρόνια, τὰ πράγματα δὲν ἔπηγαιναν τόσον γλυκὰ καὶ εὔμορφα δπως εἰς τὴν ἀρχήν. "Έχασε πολλὰ εἰς τὸ ἐμπόριον, καὶ κάμποις φορὲς τὰ ἐμπέρδεψε μὲ τοὺς γείτονας. Αὐτὰ τὸν ἔκαμαν πολὺ νὰ στενοχωρηθῆ.

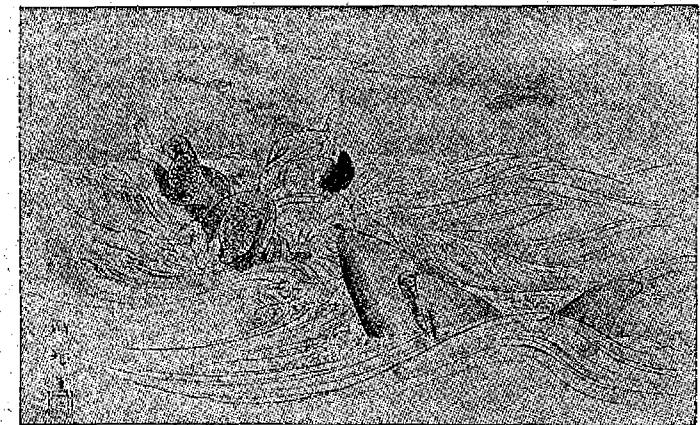
"Ο καιρὸς ἐπερνοῦσε γι' αὐτὸν μὲ τὴν γρηγοράδα τῆς σαΐτας, διότι ἡτο πολιάρχολος ἀπὸ τὸ πρῶτον ἔως τὸ βιβλίον. Τρακόσια χρόνια ἐπέρασαν μὲ αὐτὸν τὸν μόνιτον τρόπον, καὶ τότε ἐπὶ τέλους ἀρχίσε νὰ βαρύνεται τὴν ζωὴν ἐκείνου τοῦ τόπου, κ' ἐλαχτάρισε νὰ ἰδῇ τὸν δικό του τόπο καὶ τὸ παλαιὸν σπιτικό του. "Οσο καὶ ἀνέζουσε ἐκεῖ, ή ζωὴ πάντα ἡ ἴδια θὰ ἦτον, — λοιπὸν δὲν ἦτον τρέλλα καὶ μωρία νὰ κάθεται ἐκεῖ διὰ παντός;

"Ο Σεντάρο, μὲ τὴν ἐπιτυμίαν ποὺ εἶχε νὰ φύγῃ καὶ νὰ γλυτώσῃ ἀπὸ τὴν χώραν τῆς Αἰώνιου Ζωῆς, ἐνθυμήθηκε τὸν Τζοφουκοῦ, ποὺ τοὺς εἶχε βοηθήση προτήτερα νὰ γλυτώσῃ ἀπὸ τὸν θάνατον, καὶ ἔκαμε τὴν προσευχὴ του εἰς τὸν ἄγιον νὰ τὸν ξαναπάγῃ στὸν δικό του τόπον.

Δὲν ἐπρόφθασε νὰ δεηθῇ, καὶ ὁ χαρτένιος γερανὸς ἐπετάχθηκε ἀπὸ μέσ' ἀπὸ τὴν τοσέπη του. "Ο Σεντάρο τὰ ἔχασε δταν εἰδε ὅτι τὸ πουλὶ ἔμεινεν ἀπείρακτο ὑστερα ἀπὸ τόσα χρόνια. Πάλιν τὸ πουλὶ ἀρχίσε νὰ μεγαλώῃ, ἔως δτου ἔγεινε τόσο μεγάλο ὥστε νὰ τὸ καβαλλικόψῃ ὁ Σεντάρο. Καὶ ἄμα τὸ ἔκαβαλλικεψε, τὸ πουλὶ ἀνοίξε τὶς φτερούγες του κ' ἐπέταξε γρήγορα, ἐπάνω ἀπὸ τὸ πέλαγος, πρὸς τὸ μέρος τῆς Ισπανίας.

Τόση ἦτον ἡ ἀστασία τῆς φύσεως τοῦ ἀνθρώπου, ὅστε ἐκύτταξε πίσω του ὁ Σεντάρο κ' ἔλιπτήμη ὅτι ἀφῆσε κ' ἔψυγε. Ἐπροσπάθησε νὰ σταματήσῃ τὸ πουλὶ, ἀλλὰ χαμένος κόπος. Ὁ γερανὸς ἐτράβηξε τὸν δρόμον του, χιλιάδες μίλια ἐπάνω ἀπὸ τὸν ὠκεανὸν.

"Ἄλλες τότε μία μπόρα, καὶ ὁ θάνατοςτὸς χαρτένιος γερανὸς ἔμούσκεψε, ἔζάρωσε κ' ἐπεσε στὴ θάλασσα. "Ο Σεντάρο ἐπεσε μαζῆ του. Πολὺ τρομαγμένος μὲ τὴν ἴδεαν μῆτως καὶ πνιγγῆ, ἔφωναξε δυνατὰ κ' ἐξήτησες βοήθειαν. "Επίσης ἀδικα ἐπιθυμεῖς νὰ γείνῃς

τὸν ξεφωνητὰ καὶ εἶδεν ὅτι εἰς τὸ Ιδιάστημα τῆς προσευχῆς του εἶχεν ἀποκοιμηθῆ ἐμπρὸς στὸ ιερόν, καὶ ὅτι διὰ ἀκαίρετην τὰ ἔκτακτα καὶ τρομακτικὰ ἐπεισόδια δὲν ἦταν παρὰ ἕνα ἄγριο δνειρό. Κρύος ἴδρωτας τὸν εἶχε κόψῃ ἀπὸ τὸν φόβον του, καὶ αὐτὸς εἶχε μείνη μὲ τὸ στόμα ἀνοικτό.

"Ἐξαφνα ἔνα λαμπρὸ φῶς ἥλθε κοντά του, καὶ μέσα εἰς τὸ φῶς ἦτον ἔνας ἄγγελος. "Ο ἄγγελος ἐκρατοῦσεν ἔνα βιβλίο στὸ χέρι του, καὶ εἰπε στὸν Σεντάρο:

— Μὲ στέλνει σὲ σένα ὁ Τζοφουκοῦ, δόποιος ἤκουσε τὴν προσευχὴ σου καὶ σοῦ ἐπέτρεψε νὰ δῆς στὸ δνειρό σου τὴν χώραν τῆς Αἰώνιου Ζωῆς. "Αλλὰ σὺ ἐβαρέθηκες νὰ ζῆς ἐκεῖ, κ' ἐζήτησες νὰ ἐπιστρέψῃς στὴν πατρίδα σου γιὰ νὰ μπορέσῃς νὰ πεθάνῃς. "Ο Τζοφουκοῦ, γιὰ νὰ σὲ δοκιμάσῃ, σὲ ἀφῆσε νὰ πέσης στὴ θάλασσα, κ' ἐστελε ἔναν καρχαρίαν νὰ σὲ κάψῃ. "Ο πόθος σου διὰ τὸν θάνατον δὲν ἦτο πραγματικός, διότι καὶ τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἔφωναξε δυνατὰ κ' ἐξήτησες βοήθειαν. "Επίσης ἀδικα ἐπιθυμεῖς νὰ γείνῃς

καλόγερος ἢ νὰ εῦρῃς τὸ Βοτάνι τῆς Ζωῆς. Τὸ καλλίτερο γιὰ σένα εἶνε νὰ πᾶς στὸ πατρικό σου σπίτι καὶ νὰ ζήσῃς μὲ καλωσύνην καὶ φιλεργίαν. Ποτὲ μὴν ἀμελήσῃς νὰ τιμᾶς τὴν ἐπέτειον τῶν γενεθλίων τῶν προγόνων σου, καὶ καθήκον σου νὰ θεωρῇς τὸ νὰ ἐσοδεύῃς διὰ τὸ μέλλον τῶν τέλων σου. "Ετσι θὰ ζήσῃς καὶ θὰ καλογεράσῃς καὶ θὰ είσαι εύτυχης, ἀφησε δύμως τὸν μάταιον πόθον ποὺ ἔχεις νὰ γλυτώσῃς ἀπὸ τὸν θάνατον, διότι κανένας ἀνθρωπός δὲν ήμπορεῖ νὰ γλυτώσῃ, τώρα δὲ ξμαθεῖς καὶ πλέον δτι οἱ ἐγωιστικοὶ πόθοι, καὶ δταν πραγματοποιοῦνται, δὲν φέ-

ρουν τὴν εὐτυχίαν. Εἰς αὐτὸ τὸ βιβλίον ποὺ σου δίδω ὑπάρχουν πολλὰ καὶ διδάγματα διὰ νὰ τὰ μάθῃς, ἀν τὰ μελετᾶς, θὰ βαδίσῃς εἰς τὸν δρόμον ποὺ σου ξεδειά.

"Ο ἄγγελος ἔσαθη ἀπὸ ἐμπρός του, ἀμα ἐτελίωσε τὴν διμήλιαν του, καὶ δὲν Σεντάρο ἐπῆρε κατάκραδα τὸ μάθημα. Μὲ τὸ βιβλίο στὸ χέρι ἐπέστρεψε στὸ παλαιὸν σπίτι, καὶ λησμονήσας ὅλους τὸν χαμένους πόθους του, ἐπροσπάθησε νὰ ζήσῃ καὶ χρήσιμα καὶ νὰ τηρῇ τὰ διδάγματα ποὺ ξμαθεῖς μὲ τὸ βιβλίον, καὶ ἀπὸ τότε ἐπέρασαν καὶ καὶ ὠραῖα καὶ αὐτὸς καὶ τὸ σπίτι του.

Ἐκ τοῦ ἀγγλικοῦ ὑπὸ Ν. ΠΟΡΙΩΤΗ

ΛΗΣΜΟΝΗΜΕΝΑΙ ΣΕΛΙΔΕΣ

ΗΛΙΑΣ ΜΗΝΙΑΤΗΣ*

Μὰ τάχα τὶ χρεία ἦτον νὰ πάθῃ, νὰ σταυρωθῇ, νὰ ἀποθάνῃ ἔνας Θεός; δὲν ἦτον ἄλλο μέσον διὰ νὰ γένῃ τὸ μέγα ἔργον τῆς σωτηρίας τῶν ἀνθρώπων; ἐδὼ θαυμάσατε τὴν ἀκραν τὸν Θεοῦ συγκατάβασιν. Ζάλευκος δὲ Βασιλεὺς τῶν Λοκρῶν, ἔκαμεν ἀνάμεσα εἰς τοὺς ἄλλους ἔνα νόμον, ὅτι ἐνδὲ μοιχοῦ νὰ εὐγάνωσι καὶ τοὺς δύο δριθαλμούς δικαιιότατος νόμος, νὰ χάνῃ τὸ φῶς τῶν δημιάτων, διόπου εἶναι τὸ ἀκριβώτερον πρᾶγμα τῆς Ζωῆς, διόπου ἔγγιζε τοὺς ἄλλους τὴν τιμὴν, διόπου εἶναι τὸ ἀκριβώτερον πρᾶγμα τὸν κόσμον. Πρῶτος δοποῦ ἐλαρέβη τοῦτον τὸν νόμον καὶ ἐπιτάσθη εἰς μοιχείαν, ἐστάθη δὲ ίδιος τοῦ νόμου, καὶ δὲν τὸν παιδεύσω καθὼς πρέπει, εἶμαι ἀδικος Κριτής ἀν παραβλέψω πάλιν τὴν ἀγάπην τὴν πατρικήν, καὶ τὸν τιμωρήσω καθὼς πρέπει, εἶμαι ἀσπλαγχνος πατήρ. "Αχ τύχη! καὶ ἀν ἔγω ἔμελλον νὰ είμαι Πατήρ, διατί νὰ μὲ κάμης Κριτήν; δο φύσις! καὶ ἀν ἔγω ἔμελλον νὰ είμαι Κριτής, διατί νὰ μὲ κάμης πατέρα; μὰ πᾶς; ἀμφιβάλλω; ἔγω εἶμαι δίκαιος Κριτής, ἡ δικαιοσύνη εἶναι τυφλή καὶ δὲν βλέπει εἰς τοῦ πταιστού τὸ πρόσωπον μὰ πάλιν τί ἀποφασίω, ἔγω εἶμαι φιλότεκνος πατήρ, καὶ ἡ ἀγάπη εἶναι διμοίως τυφλή, καὶ δὲν βλέπει τοῦ πταιστού τὸ πταίσιμον. Εἴμαι Βασιλεύς, δταν θέλω, διμπορῶ νὰ παιδεύσω, μὰ καὶ δῶς Βασιλεύς, δταν θέλω, διμπορῶ νὰ συγχωρήσω καὶ νὰ μὴ φυλάξω εἰς τὰς "Λησμονήμενας Σελίδας" ἐπόστασμα ἀπὸ τὰς τόσους εὐγλώττους καὶ τόσους βαθείας διδαχῶν τοῦ Κεφαλληνος Ιεροκήρυκος.

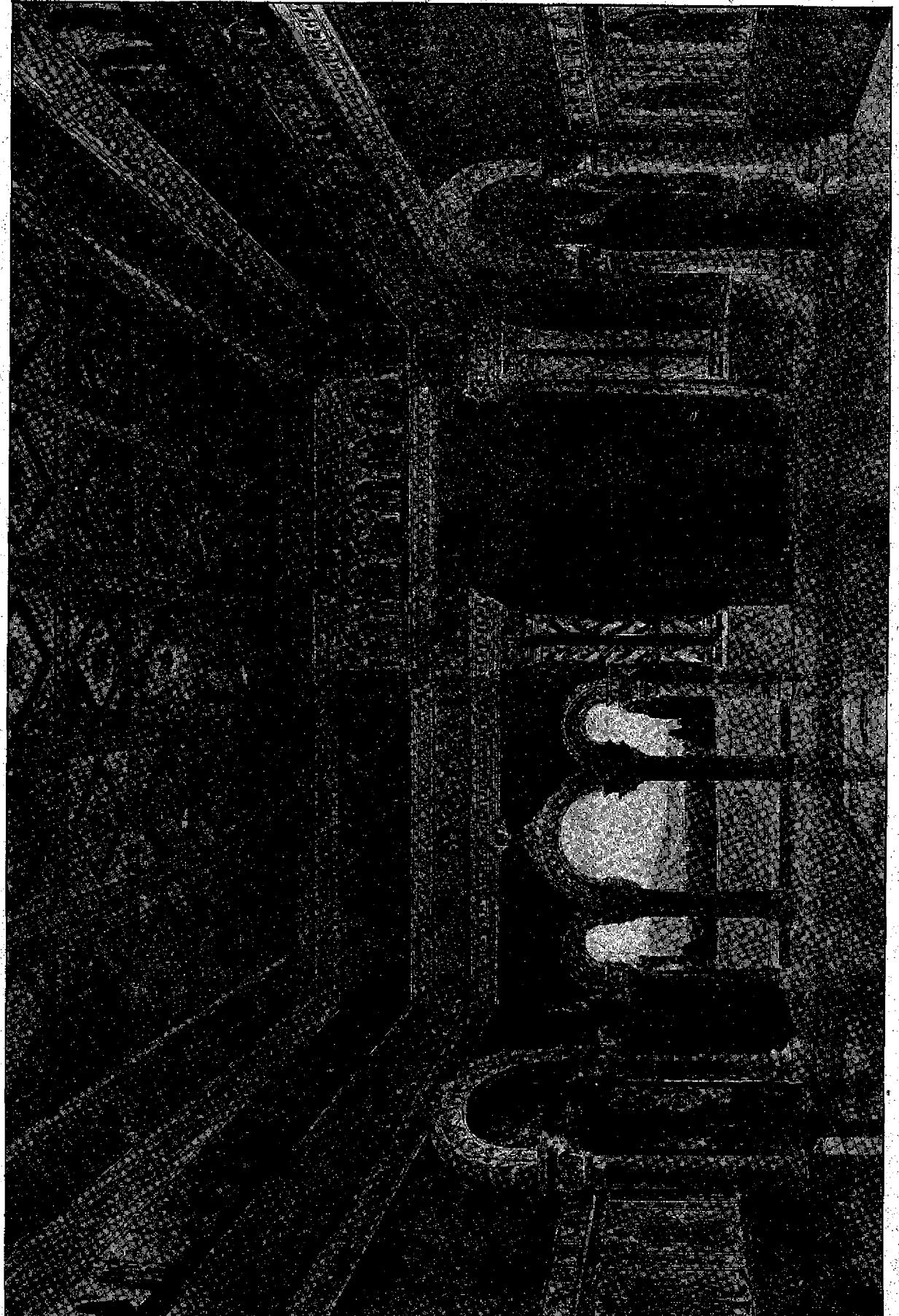
* Τὸ δόνομα τοῦ Ηλία Μηνιάτη εἶναι ἀπὸ τὰ ἐπιφανέστερα δνόματα τῶν ἀνδρῶν τῆς δρθοδόξου ἐκκλησίας. "Ο Μηνιάτης, ζήσας κατὰ τὸ δεκατονταύβδημον αἰώνα καὶ διαπρέψας ὡς Ιεροκήρυκες καὶ ὡς ἐπίσκοπος, ἐδρασε πολυειδῶς πρὸς τὸ καλὸν τὸν δέμνους δῶς φήτω τῷ της ἐκκλησίας καὶ δῶς διδασκαλίας. "Η γλώσσα του ἐνέχει πολλὴν χάριν καὶ ἀπλότητα. Εθεωρήσαμεν καθήκον μας, τώρα μάλιστα ποὺ εὐδισκόμεθα εἰς τὰς παραμονάς τῆς ἐβδομάδος τῶν Πασχῶν, νὰ δώσουμε εἰς τὰς "Λησμονήμενας Σελίδας" ἐπόστασμα ἀπὸ τὰς τόσους εὐγλώττους καὶ τόσους βαθείας διδαχῶν τοῦ Κεφαλληνος Ιεροκήρυκος.

μέσον νὰ φυλάξω καὶ τὸν νόμον μου, νὰ φυλάξω καὶ τὸν νόμον μου; Ναι. Ἐδώ χρειάζεται νὰ εὐγοῦσι δύο μάτια ἀς εἶνη ἔνα ἀπὸ τὰ μάτια μου, ἀς εἶνη καὶ ἄλλο τοῦ νιού μου ἀς δώσῃ ἐκεῖνος τὸ ἔνα, διατὶ εἶναι πταίστης, ἀς δώσω καὶ ἔγῳ τὸ ἄλλο, διατὶ εἴμαι πατήσι μὲ τοῦτο θέλω εὐχαριστήσει τὴν δικαιοσύνην μου καὶ τὴν ἀγάπην μου· μὲ τοῦτο θέλω φυλάξει τὸν νόμον μου καὶ τὸν νιόν μου· μὲ τοῦτο θέλω φανῆ καὶ Κριτῆς δίκαιος, καὶ πατήσι φιλότεκνος· ἔτι εἴγινεν, Ἀκροστάι. Ἐδὼ δύο μάτια ἔχειαζοντο, μὰ ἀπὸ τὸ ἔνα μέρος, διὰ νὰ πληρωθῇ ὁ νόμος καὶ γὰρ παιδευθῇ τὸ πταίσιμον, ἀπὸ τὸ ἄλλο διὰ νὰ φυλάξῃ ὁ Κριτῆς πατήσι τὴν ἀγάπην του, ὁ πταίστης νιὸς τὸ φῶς του, εὐρέθη τοῦτος ὁ μέσος ὅρος, νὰ δώσῃ τὸ ἔνα ὁ πατήσι, καὶ τὸ ἄλλο ὁ νιός. Τοῦτο εἶναι ἔνα παράδειγμα ἐξαίρετον, ἀνάμεσα εἰς δλας τὰς Τσοριας, μιᾶς ἀκρας καὶ βασιλικῆς δικαιοσύνης, καὶ συγκαταβάσεως πατρικῆς πλήν εἶναι παράδειγμα ἀνθρώπινον ὅποι δὲν φθάνει νὰ συγκριθῇ μὲ ἐκεῖνο ὅποι ἔκαμεν ἔνας δίκαιος διοῦν καὶ εὐσπλαγχνος Θεός.

Απόφασις θείη τῆς ἐνωθεν καὶ ἀπ' ἀρχῆς μένα εἰς τὸν Παράδεισον τῆς τουφῆς, γεγονόμενη εἰς τὸ ξύλον τῆς γνώσεως, ὅτι ὅποις ἥθελε νὰ φάγῃ ἀπὸ ἐκεῖνο, καὶ ἥθελε παρέβη τὴν θείαν ἐντολήν, νὰ εἶναι εὐθὺς παραδομένος εἰς τὸν θάνατον, «ἢ ἀν ήμέρᾳ φάγητε ἀπ' αὐτοῦ, θανάτῳ ἀποθανεῖσθε». ἡμεῖς εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ προπάτορος Ἀδάμ παρέβημεν· «ἐν τῷ Ἀδάμ πάντες ἡμαρτούν» ἡμέροτομεν μὲ τὴν προπατορικήν, καὶ ἀκόμη μὲ τὴν προαιρετικήν ἀμορτίαν ὥστε ὅποι δλοι εἴμασθεν ὑποκείμενοι εἰς τὴν θείαν κατάφαν δλοι ἄξιοι τῆς αἰωνίου κολάσεως. Ἐπρεπε λοιπὸν ἡμεῖς, ἵ νὰ λάβισμεν τὴν πρέπουσαν τιμωφίαν, νὰ χάσωμεν ὥσταν τὰ δύο μάτια, ταῖς δύο ζωαῖς ὅποι εἴχαμεν, τὴν σωματικὴν καὶ τὴν ψυχικὴν, μὲ τὴν κόλασιν, ἵ νὰ εὐρεθῇ ὁ τρόπος τῆς λατρείας. Μὰ ποιος τρόπος, ὅποι τὸ χρέος μας μὲ τὸν Θεόν εἶναι ἀπειδόν; ἀν ἥθελον ἐλθῆ, ὥσταν ὁ Μωϋσῆς, ἵ ἄλλος τὶς τῶν Προφητῶν, χλιοι ἀνθρωποι· ἀν ἥθελον σαρκωθῆ χλιοι· Ἀγγελοι νὰ ἀποθάνωστ, διὰ νὰ πληρώσωσι δι' ἡμᾶς τὴν θείαν δικαιοσύνην, τὸ αἷμα ὅποι ἥθελον χύσῃ δλοι ἐκεῖνοι οι Ἀγγελοι, δὲν ἥθελε φθάσει ὡς αἷμα κτισμάτων, ἥθελε τὸν πεπερασμένης, ἐλλειποῦς, καὶ ὀλίγης τιμῆς, ἐνῷ τὸ χρέος μας πρὸς τὸν Θεόν ἦτον ἀπειδόν. «ἔδει τούνν όντον θάτερον» (Θεολογεὶ δ. "Ἄγιος Περόνλος") ἵ πᾶσιν ἐ-

παχθῆναι τὸν ἐκ καταδίκης θάνατον, ἐπειδὴ πάρτες ἡμαρτούν ἡ τοιοῦτον δοθῆναι πρὸς ἄντιδους μίαμα, ὡς τῷ χρέει ἴκανὸν ἀπῆκοχε δικαίωμα πρὸς παράτασιν. Ἀνθρωπος μὲ σῶσαι οὐκ ἥδύνατο· διέκειτο γὰρ τῷ χρέει τῆς ἀμαρτίας. Ἀγγελος δὲ ἐξαγοράσασθαι τὴν ἀνθρωπότητα οὐκ ἰσχνεν, ἡπόρει γὰρ τοῦ τοιούτου λύτρου. Ἀνθρωπος ψιλὸς σῶσαι οὐκ ἰσχνεν, (ἀπολονθεῖ δι αὐτὸς Διδάσκαλος). Θεός γυμνὸς παθεῖν οὐκ ἥδύνατο». Ἐδὼ ἔχειαζοντο δύο φύσεις ἀνθρώπινη, καὶ θεία οὐκὶ ἀνθρώπινη μογακή, διατὶ μὲ τὸ νὰ πάθη, καὶ νὰ ἀποθάνῃ δὲν ἐδύνετο νὰ σώσῃ, ἀλλὰ καὶ ἀνθρώπινη καὶ θεία δμοῦ ἡνιωμέναις εἰς ἔνα πρόσωπον. Τοῦτο τὸ πρόσωπον ἔπρεπε νὰ πάθῃ, καὶ ἀποθάνῃ μὲ τὴν ἀνθρώπινη φύσιν, διόποι εἶναι παθητὴ καὶ θνητὴ μὲ διὰ τὴν θείαν φύσιν ὃποι εἶναι ἀπειρούς ἀξίας, ἐκεῖνο τὸ πάθος, ἐκεῖνος ὁ θάνατος, ἔπρεπε νὰ εἶναι ἀπειρούς τιμῆς, καὶ τέτοιας λογῆς νὰ πληρωθῇ ἐκεῖνο τὸ ἀπειδόν χρέος ἔτι εἴπρεπε νὰ γένη, καὶ ἔτι εἴγινεν. Ἡκουσεν δ Θεός ἀπὸ τὸ ἔνα μέρος τὴν δικαιοσύνην του, διόποι ἔξήτει ἐκδίκησιν ἐναντίον μας, διατὶ εἴμασθεν παραβάται τῆς ἐντολῆς του· «ἔξαλεψω τὸν ἀνθρώπον, δν ἐποίησα». μὰ ἥκουε καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος τὴν εὐστλαγχίαν του διόποι ἔξήτει συγχώρησιν δι' ἡμᾶς, διατὶ εἴμασθε πλάσματα τῶν χειρῶν του· «Ζῶ ἔγω, οὐθὲν τὸν θάνατον τοῦ ἀμαρτωλοῦ». Ο Θεός κριτής δίκαιος διόποι θέλει νὰ φυλάξῃ τὸν νόμον του, μὰ καὶ πλάστης φιλάνθρωπος, διόποι θέλει νὰ φυλάξῃ τὸ πλάσμα του· τί νὰ κάμη· Κριτής καὶ Πατήσι, καὶ Θεός καὶ πλάστης, ηδεν δὲ ἀπειρός του σοφία ἔνα μέσον, νὰ φυλάξῃ τὸν νόμον του, καὶ νὰ φυλάξῃ καὶ τὸ πλάσμα του.

Ἐδὼ, εἶπε, χρειάζονται δύο φύσεις· θεία, καὶ ἀνθρώπινη ἀς δώσουσιν οἱ ἀνθρώποι τὴν μίαν μὲ τὴν θνητὴν σάρκα, ἔγω διδώ τὴν ἄλλην μὲ τὸν θείον Λόγον· ἀπ' αὐτοῖς ταῖς δύο φύσεις, καὶ ἀνθρώπινην καὶ θείαν, ἀς γεννηθῇ ἔνα πρόσωπον θεανθρωπόν· τέλειος ἀνθρωπός καὶ τέλειος Θεός. Τοῦτο δὲ πάθῃ τοῦτο δις ἀποθάνῃ ἀποθνήσκωντας ὡς ἀνθρωπος, τὸ αἷμα του διόποι χύνεται, ὡς τόσον εἶναι πληρωμή μὲ ἐπειδή τοῦτος ὁ ἀνθρωπός εἶναι, διόποι καὶ Θεός, τὸ αἷμα του διόποι χύνεται, εἶναι μία πληρωμὴ ἀπειδός. Τέτοιας λογῆς εὐχαριστεῖται καὶ ἡ εὐστλαγχία μου, διατὶ μὲ τὸ αἷμα του

του τοῦ Ἀνθρώπου καὶ Θεοῦ, πληρώνεται τὸ ἀπειρον χρέος καὶ ἔνω θέλω φανῆ καὶ Κριτής δίκαιος, καὶ πλάστης φιλάνθρωπος. Αὐτὴν εἰναι λοιπὸν ἡ ἀφορμή, κατὰ τὴν διοίαν χρείαν ἡτον νὰ πάθῃ, καὶ νὰ ἀποθάνῃ ἔνας Θεός γενόμενος ἀνθρώπος, διὰ νὰ ἡμιοφῇ ὡς ἀνθρώπος γὰ πληρωθῇ, καὶ ὡς Θεός νὰ πληρώσῃ σωστά. Ἐδώ, λέγω πάλιν Χριστιανοῖ μου, ἔχρειάζοντο ὅσταν δύο μάτια, δύο φύσεις ἡμεῖς οἱ πταισταὶ, οἱ παραβάται τῆς θείας ἐντολῆς, ἐδώκαμεν ὅσταν τὸ ἔνα δημάτι, τὴν ἀνθρώποτητα ὁ Θεός καὶ πατήρ ἐδωκεν, ὁσταν τὸ ἄλλο, τὴν Θεότητα μᾶς ἔγγισεν ἡ τιμωρία τοῦ θανάτου εἰς τὴν ἀνθρώποτητα τοῦ Χριστοῦ; ὅλ' εἰς τὴν Θεότητα τοῦ Χριστοῦ, ἡ τιμωρία τοῦ θανάτου ἔξηφανίσθη. Ἐπληρώσαμεν μὲ τὴν θείαν σάρκα, ἡνωμένην τῷ θείῳ Λόγῳ, καὶ ἐλυτρωθημεν μὲ τὸν θείον Λόγον, ἡνωμένον τῇ ἀνθρώπητῃ Σαρκὶ· εἶναι ὑψηλότατον νόημα τοῦ μεγάλου Ἀθανασίου. «Συνέβαινεν ἀμφότερα ἐν ταύτῃ γενέσθαι παραδόξως, διὶ ὁ πάντων θάνατος, ἐν τῷ Κυριακῷ σώματι ἐπληρώθητο, καὶ ὁ θάνατος, διὰ τὸν συνόντα Δόγον, ἔξηφανίστη». ὡς ἀκρα τοῦ Θεοῦ πρὸς ἡμᾶς συγκατάβασις! Ἀλλ' ὡς Θεὲ πολυέλεε, καὶ πολυεύσπλαγχνε, καὶ διὰ νὰ σώσῃς τὸν ἀνθρώπον.

ΑΡΧΗΝ ΕΚΑΜΑ ΣΤΟΝ ΧΟΡΟ

Διάσποτασμα ἀπὸ τὰ «Δημώδη Ελληνικά Ἄσματα» τῆς συλλογῆς Γ. Δ. Παχτίκου ἐκδιδομένης προσεχῶς ὑπὸ τῆς βιβλιοθήκης Μαρασόλη.

Αοχὴν ἔκαμα· τὸν χορὸν
ἔπησα χέρι δροσερό·
πηάν· ἡ μά, πηάνει καὶ ἄλλος
ἐμάκραινε καὶ ὁ χορός.
Πηάν καὶ ἡ ἀγαπήσα μου,
ποῦ ναίει τὴν καοδίσα μου
ποῦ ναίει καὶ φλογίζεται
καμιαῦ φροὰ δροσίζεται.
Σε περιβόλι ἔμβηκα
καὶ ὅλα τὰ δένδρα ὤώτησα
Ποὺ δένδρο δὲν κάμ' καρπό;
— Το κυπαρίσι τάψηλο,
πῶχει· τὴν ωζα τον νερό,
καὶ τὴν κορφὴν χρυσὸν σταυρὸν

καὶ πάνω· τὸ χρυσὸν σταυρὸν
κάθεται πέρδικα καὶ ἀηδώ.⁽¹⁾
Η πέρδικα βασιτὰ χαοτὶ¹
καὶ ὁ ἀετὸς βασιτὰ γραφή,
καὶ μέσα γοάφει τὸ χαοτί
«Οπ' ἀγαπήσῃ καὶ ἀρνισθῇ,
τὸ αἷμά του νὰ κυνηθῇ.
καὶ ὅπάχει δυὸς ἀγαπητικάς
νάκη σαράντα μαχαιριάς.
καὶ ὅπάχει τρεῖς καὶ τέσσαρες
νάκη σαράντα πέτρες
καὶ ὅπ' δεν ἔχει οὔτε μιᾶ
νὰ τούτε διέν· η Παναγιά».

(1) Αηδὼ = Λετός.

ΑΡΧΗΝ ΕΚΑΜΑ ΣΤΟΝ ΧΟΡΟ

(¹ Άδεται ἐν Ρυθμῷ ('Αρετσοῦ) τῆς Βιθυνίας. — Χορὸς συρτός).

Άρμονία Γ. Δ. Παχτίκου.

Adagio (♩ = 104)

rit ... a tempo

Λε.

χήν ε - κα - μα 's tōn χο
 qō
 δqō
 ε - αγ - σα χέ - qī
 σε
 qō. Πηά -
 νει ή μηά μηά - νει και ἄλ - λος ε - μάκραι - νε και
 ο - χο - qōs

KNUT HAMSUN

ΠΑΝ*

Μυθιστόρημα

— Τί καλός ποῦ είσαι σήμερα τὸ βράδυ!
τοῦ εἴπα.

Γέλασε δυνατὰ καὶ ξεφώνησε:

— Δὲν είνε παράξενο νὰ βρισκόμαστε κ' οἱ δυό μας στὰς Ἰνδίας καὶ νὰ κυνηγούμε; Εὐ-
οίβα ὅλα τὰ βασίλεια, τοῦ κόσμου ὅλου οἱ τό-
ποι, εὐοίβα ὅλαις οἱ ὄμορφαις γυνάκες, παν-
τρεμέναις κι' ἀνύπανδραις, κοντιναῖς καὶ μα-
κριναῖς! Χά! χά! Φαντάσου. ἔναν ἀνθρώπο
ποὺ λαμβάνει πρότασι γάμου ἀπὸ μιὰ παντρέ-
μένη γυναῖκα...

— Μιὰ κοντέσσα! εἶπα ἔγώ φαρμακεού.

Ἡ εἰδωνεία μου τὸν πείραξε. Δὲν μπόρεσε νὰ κρύψῃ τὸν πόνο του· ὕστερα σούφρωσε τὰ φρύνδια του κι' ἀρχισε νὰ μισοκλέινῃ τὰ μάτια, σὰν νάνησυχοῦσε πῶς είπε περισσότερα ἀπὸ δσα ἔπειτε, γιὰ τὸ τιτοτενίο αὐτὸ μυστικοῦντι ποῦτὸ φανταζότανε σπουδαῖο πρᾶγμα. "Ἔξαφνα μιὰ παρέα παιδιὰ ἔτρεξε μὲ φωνές: «Τίγριδες, πώ! πώ!» Μιὰ τίγρις είχε ἀρπάξει ἑνα μωράλι σ'. ἑνα μικρὸ δάσος, ἀνάμεσα χωριοῦ καὶ ποταμοῦ.

Ο Γκλάν, στουπὶ στὸ μεθύσι, μὲ τὰ μυαλὰ
δέξω ἀπὸ τὸ κεφάλι, ἀρπάζει τὴν καραμπίνα
του καὶ τρέχει στὸ δάσος. Ἀπ’ τὴ βίᾳ του οὗτε
κατέλο δὲν ἔβαλε. Ἀφοῦ ἡτον τόσο πολληρκα-
οῦς, γιατὶ πήρε τὴν καραμπίνα του καὶ δὲν
ἔπερνε τὸ τουφέκι μὲ τὰ σκάγια; Εἶχε νὰ πε-
ράσῃ καὶ τὸν ποταμό, ποῦ δὲν ἦτον καὶ ἀκίν-
δυνο πρᾶγμα· ή ἀλλήθεια δύμως εἶνε πῶς δὲν
εἶχε καὶ πολλὰ νερά· τώρα ζύγωνε ή βροχερή
ἐποχή. Ἀκούσα δυὸ τουφεκίες κ' υστερά, ἀλλη
μία. — Τρεῖς τουφεκίες γιὰ ἔνα μοναχὸ δηγούμι !
εἴπα μέσα μου. Μὲ δυὸ σφαιρες σκοτώνει κα-
νεὶς ἔνα λεοντάρι καὶ ἐδῶ δὲν ἦτον παρὰ μιὰ
τίγρις!... Ἐπειτα, κι' ὅλα αὐτὰ τοῦ κάκου τά-
κανε γιατὶ τὸ μωρέλι ἦτον κατακομματισμένο,
καὶ μισοφραγμένο, πρὶν νὰ κτυπήσῃ δ Γκλάν
τὴν τίγρι. Ἀν δὲν ἦταν μεθυσμένος δὲν θὰ
φούστιζε βέβαια νὰ σώσῃ τὸ μικρό.

"Υστερα τωδοιξέ στὸ γλέντι δῆτη νύκτα στὸ γειτονικό μας καλύβι, μὲ μιὰ χήρα, ποῦχε δυδ κόρες... Ο Θεός ξέρει σὲ ποιὰ ἀπὸ τῆς τρεῖς γυναικες ἔξεσπασε!

Δυὸς ἡμέρες δὲν ἔσεμέθυσε στιγμή. Οἱ σύν-
εροφοί του στὸ πιοτὸ δὲν ἔμεναν πίσω. Μὲ
προσκάλεσεν τὰ πάω κ' ἔγω μαζὶ τους, ἀδικα-
ζώμως. Οὔτε ἤζερε πιὰ τί ἔλεγε καὶ μοῦ παρα-
τονένθηκε πῶς τὸν ζηλεύω.

— Σὲ στραβώνει ἡ ζῆλεια σου! μοῦπε.
Ἐγὼ νὰ ζηλέψω αὐτόν! . .

Τοῦ ἀποκοίνωνα:

— Τί νὰ βρῶ ἀπάνω σου γὰ σοῦ ζηλέψω ;
— "Οχι, δχι, δὲν ζηλεύεις, λαθός εἴκανα...
Εδῶ καὶ λιγάκι καλημέρισα τὴν Μάγκη. Κάτι
ιασσοῦσε πάλι. δπως τὸ συνειδῆσε.

Δάγκωσα τὰ χεῖλα μου καὶ τὸν ὄφην.

IV

Ἐναρχόσαμε τὸ κυνῆγι. Ὁ Γκλὰν τὸ κατα-
άβαινε πῶς μοῦ φέρθηκε ἀσχήμα καὶ μοῦ ζή-
ησε συγχώρεσι.

— Τὰ βαρεύμηκα δλα, ἐπρόσθιεσε. Θά τη̄θελα
αυμμιά σφαιριά σου νά ξεφύγη και νά φθάσῃ
τὸ στήθος μου.

Παρακαλοῦσε νὰ τοῦθι μιὰ σφαῖδα μου
τὸ στῆθος. Τὸ γράμμα τῆς κοντέσσας τάχα
οὐνφερεῖ αὐτὲς τῆς Ιδέες;

Τοῦ ἀποκρίθηκα.

— "Οπως στρώνει κανένας θά κοιμηθῇ.

“Οσο πήγαινε γινόταν πιὸ σκυδρωπὸς
αἱ ἀμύλητος. Δὲν ἔπινε πιὰ οὔτε ἀνοίγε τὸ
τόμα τὸν νὰ μιλήσῃ. Τὰ μάγουλά του βα-
σιούλωναν.

Μιὰ ἡμέρα ἔσαφνίσθηκα ἀπὸ κουβέντες καὶ
δόγια κάτω ἀπὸ τὸ παράθυρό μου. Ὁ Γκλάν
ἴχε ἔσαγανει χαρούμενος σὰν τὸν πρῶτο καιρὸ
καὶ φλυαροῦσε μὲ τὴν Μάγκη, μὲν ἐνα σωρὸ
ταλυφίες. Χωρὶς ἄλλο τὴν παραμόνευε τὴν
Μάγκη, ὡς που νἀρθῃ. Χωρὶς νὰ δίνουν πεν-
άρα γιὰ μένα, θῆθαν καὶ τῶστρωσαν κάτω
ἀπὸ τὸ παράθυρό μου.

Ἐτρεμα σύσσωμος. Σηκωσα τὸν λόγο τῆς αραιμπίνας μου, μὰ τὸν ἔσανακατέβασα ἀμέσως. Ἐβγῆκα δέξω, ἀρπαξα τὴν Μάγκη ἀπ' τὸ ζέρι καὶ τραβήξα παραπέρα χωρὶς να πῶ τί-
τοτε. Ο Γκλάν γύρισε ἀμέσως στὸ σπίτι.

— Γιατί τοῦ ξαναμίλησες αὐτούνοῦ; εἶπα
τὴν Μάγκη.

Αὐτῇ δὲν μοῦ εῖπε λέξι.

* Ιδε σελίδα 312.

Τίμουν ἀπελπισμένος. Οἱ χτύποι τῆς καρδιᾶς μου μούπιαναν τὴν ἀνάπνοη. Ποτὲ δὲν μοῦ ξαναφάνηκε ὡμορφότερη ἡ Μάγκη. Δὲν εἶχα γνωρίσει ποτὲ δστρο κοριτσι τόσο ὡμορφο. Εξέκασα πῶς ἦταν μελαψή, τὰ ξέχανα ὅλα κοντά της.

— Πέες μου λοιπόν, γιατί τοῦ μιλᾶς, ε;

— Μ' ἀρέσει περισσότερο.

— Περισσότερο ἀπὸ μένα;

— Ναι.

“Α! τῆς ἄρεσε περισσότερο λοιπόν! Καλὰ νὰ μοῦ κάνῃ, ὡς τόσο. Δὲν ἥμουν καλὸς ἔγῳ μαζὶ τῆς; Δὲν τῆς ἔδινα χοήματα καὶ χλιαδὸν πρόγματα; Αὐτὸς τὶ τῆς εἶχε κάμει;

— Ἐκεῖνος σὲ κυριοῦδενει λέει πῶς ὀλοένα ξερομασσᾶς.

Στὴν ἀρχὴ δὲν κατάλαβε. Τῆς ἔδωκα νὰ καταλάβῃ πῶς ὁ Γκλάν ἔκανε χάζι νὰ τὴν βλέπῃ ποῦ ἔβαζε στὸ στόμα τῆς διτι εξισκε μπροστά της. Αὐτὸς τῆς ἔκαμε ἐντύπωσι περισσότερο ἀπὸ δλα τὰ ἀλλα. Ἐγὼ ἔξακολούθησα.

— “Ακουσέ με, Μάγκη. Θὰ ἥσαι πάντα δικῇ μου... τὸ θέλεις; “Οταν φύγω ἀποδῶ θάρδης μαζὶ μου. Θὰ σὲ πάρω γυναικα, ἀκούς; Θὰ πάμε στὸν τόπο μου καὶ θὰ περάσωμε ἐκεὶ τὴν ζωή μας... Τὸ θέλεις;

Καὶ αὐτὸς μοῦ φάνηκε πῶς τῆς ἔκανε ἐντύπωσι. Ζωήρεψα καὶ μιλοῦσα ὀλοένα στὸν πεθίτατο. Μιὰ φορὰ μονάχα εἶπε τὸ δνομα τοῦ Γκλάν, γιὰ νὰ μ' ἔφωτήσῃ:

— Ο Γκλάν θάρδη μαζὶ μας;

— Οχι, δ Γκλάν δὲν θάρδη μαζὶ μας. Λυπάσαι ποῦ δὲν θάρδη;

— “Οχι, δχι, εἴτε ζωηρά, δὲν μὲ μέλει.

Τούχασα. Τὴν παρακάλεσα καὶ μὲ συντροφεψε ὡς τὸ σπίτι. “Οταν μάφισε, λίγες ὥρες ἀργότερα, σκαρφάλωσα τὴν σκάλα τοῦ Γκλάν καὶ τοῦ χτύπησα τὴν πόρτα. Ήτανε μέσα.

— Καλὰ θὰ κάνωμε νὰ μὴ κυνηγήσωμε μαζὶ αὑδιο, τὸν εἴπα.

— Γιατί;

— Γιατὶ δὲν ήμπορῶ νὰ ἔγγυηθῶ πῶς καμμιὰ σφαῖρα μου δὲν θάρδη νὰ σὺν φύτευμῇ στὸ στήθος.

Δὲν μούδωκε ἀπάντησι καὶ κατέβηκα πάλι κάτω. “Υστερά ἀπὸ αὐτὰ ποῦ τούπα δὲν θὰ τολμοῦσε βέβαια νάρδη στὸ κυνήγι τὴν ἀλλην ἥμερα. Μὰ γιατὶ πάλι εἶχε τραβήξει τὴν Μάγκην κάτω ἀπὸ τὸ παράθυρο μου καὶ χωράτενε δυνατὰ μαζὶ της; Γιατὶ δὲν ἔφευγε; ‘Ἐκεῖνο τὸ περίφημο γράμμα τὸν προσκαλοῦσε... Κι αὐτὸς ἀντὶ νὰ φύγῃ ἔμενε. “Ἄλλοτε ἔσφιγγε τὰ

δόντια κι' ἄλλοτε φώναζε: «Ποτέ, δχι, ποτέ! Καλλίτερα νὰ κρεμασθῶ...»

Τὸ ἄλλο πρωτὶ μ' δῆλη τὴν φοβέρα μου, δ Γκλάν ἥλθε στὴν πόρτα μου καὶ μοῦ φώναζε:

— Σήκω, σύντροφε! Ό καιρὸς εἶνε τρέλλα πάμε στὸ κυνήγι!... Αὐτὰ ποῦ μοῦπες ἔχθες εἶνε κοντά μους.

— Πέες μου λοιπόν, γιατὶ τοῦ μιλᾶς, ε;

— Μ' ἀρέσει περισσότερο.

— Περισσότερο ἀπὸ μένα;

— Ναι.

“Α! τῆς ἄρεσε περισσότερο λοιπόν! Καλὰ νὰ μοῦ κάνῃ, ὡς τόσο. Δὲν ἥμουν καλὸς ἔγῳ μαζὶ τῆς; Δὲν τῆς ἔδινα χοήματα καὶ χλιαδὸν πρόγματα; Αὐτὸς τὶ τῆς εἶχε κάμει;

— Ἐκεῖνος σὲ κυριοῦδενει λέει πῶς ὀλοένα ξερομασσᾶς.

Στὴν ἀρχὴ δὲν κατάλαβε. Τῆς ἔδωκα νὰ καταλάβῃ πῶς ὁ Γκλάν ἔκανε χάζι νὰ τὴν βλέπῃ ποῦ ἔβαζε στὸ στόμα τῆς διτι εξισκε μπροστά της. Αὐτὸς τῆς ἔκαμε ἐντύπωσι περισσότερο ἀπὸ δλα τὰ ἀλλα. Ἐγὼ ἔξακολούθησα.

— “Ακουσέ με, Μάγκη. Θὰ ἥσαι πάντα δικῇ μου... τὸ θέλεις; “Οταν φύγω ἀποδῶ θάρδης μαζὶ μου. Θὰ σὲ πάρω γυναικα, ἀκούς; Θὰ πάμε στὸν τόπο μου καὶ θὰ περάσωμε ἐκεὶ τὴν ζωή μας... Τὸ θέλεις;

Καὶ αὐτὸς μοῦ φάνηκε πῶς τῆς ἔκανε ἐντύπωσι. Ζωήρεψα καὶ μιλοῦσα ὀλοένα στὸν πεθίτατο. Μιὰ φορὰ μονάχα εἶπε τὸ δνομα τοῦ Γκλάν, γιὰ νὰ μέρης;

— Ο Γκλάν θάρδη μαζὶ μας;

— Οχι, δ Γκλάν δὲν θάρδη μαζὶ μας. Λυπάσαι ποῦ δὲν θάρδη;

— “Οχι, δχι, εἴτε ζωηρά, δὲν μὲ μέλει.

Τούχασα. Τὴν παρακάλεσα καὶ μὲ συντροφεψε ὡς τὸ σπίτι. “Οταν μάφισε, λίγες ὥρες ἀργότερα, σκαρφάλωσα τὴν σκάλα τοῦ Γκλάν καὶ τοῦ χτύπησα τὴν πόρτα. Ήτανε μέσα.

— Καλὰ θὰ κάνωμε νὰ μὴ κυνηγήσωμε μαζὶ αὑδιο, τὸν εἴπα.

— Γιατί;

— Γιατὶ δὲν ήμπορῶ νὰ ἔγγυηθῶ πῶς καμμιὰ σφαῖρα μου δὲν θάρδη νὰ σύν φύτευμῇ στὸ στήθος.

Δὲν μούδωκε ἀπάντησι καὶ κατέβηκα πάλι κάτω. “Υστερά ἀπὸ αὐτὰ ποῦ τούπα δὲν θὰ τολμοῦσε βέβαια νάρδη στὸ κυνήγι τὴν ἀλλην ἥμερα. Μὰ γιατὶ πάλι εἶχε τραβήξει τὴν Μάγκην κάτω ἀπὸ τὸ παράθυρο μου καὶ χωράτενε δυνατὰ μαζὶ της; Γιατὶ δὲν ἔφευγε; ‘Ἐκεῖνο τὸ περίφημο γράμμα τὸν προσκαλοῦσε... Κι αὐτὸς ἀντὶ νὰ φύγῃ ἔμενε. “Ἄλλοτε ἔσφιγγε τὰ

τῆς δάποιδητρα:

— “Άν δὲν πέθανε κι' δὲν δὲν ἔφυγε θὰ εἶνε ξαπλωμένος στὴν κάμασά του. Λίγο μὲ μέλει. Μοῦ καθεται στὸ στομάχι.

Πλησιάζαμε στὸ «ξενοδοχεῖο» καὶ εἰδαμε τὸν Γκλάν ξαπλωμένο καταμεσῆς στὸ χωράφι, μὲ τὰ χέρια σταυρωμένα πίσω ἀπὸ τὸν λαιμό, μὲ τὰ μάτια καρφωμένα στὸν οὐρανό.

Πρὶν προφιλάσω νὰ τὴν σταματήσω, ἡ Μάγκη βρέθηκε κοντά του, λέγοντά του:

— Βλέπεις, δὲν μασσῶ πιὰ τίποτε, μήτε φτερά, μήτε χοτάκια, μήτε γομίσματα, τίποτε.

Ο Γκλάν μόλις τὴν ἔκανε, χωρὶς νὰ κινηθῇ καθόλου. Τὸν ἀρήκαμε καὶ φύγαμε. Μάλιστα τὴν Μάγκη ποῦ δὲν φύλαξε τὴν ὑπόσχεσί της νὰ μη ξαναμιλήσῃ τὸν Γκλάν. Εκεῖνη μοῦ ἀποκρίθηκε πῶς ἥθελε νὰ τοῦ δώσῃ ἔνα μάθημα.

— Πολὺ καλά, τῆς εἴπα. Μὰ γιὰ αὐτὸν λοπὸν μάρισες αὐτὴ τὴν κακὴ συνήθεια ποῦ εἶχες;

— Δὲν μοῦ ἀποκρίθηκε. Γιατὶ τάχα σιώπαινε;

— Δὲν ἀκούς ποῦ σου μιλῶ; Γ' αὐτὸν τὴν ἀφησες;

— Οχι, δχι, γιὰ σένα.

Τὴν ἐπίστεψα. Τὶ λόγο εἶχε τάχα νὰ συμπονεσῃ τὸν Γκλάν;

Μοῦ ὑποσχέθηκε νὰ ξανάρθῃ τὸ βράδυ καὶ κράτησε τὸν λόγο της.

V

“Ηρθε στης δέκα. Ακουσα τὴν φωνή της ἀπόξω μιλοῦσε μὲν εἶνα παιδί, ποῦ τὸ πρατοῦσε ἀπ' τὸ χέρι. Γιατὶ δὲν ἔμπαινε μέσα καὶ γιατὶ τὴν συντρόφευε αὐτὸ τὸ παιδί; Μιὰ ὑποψία μοῦ πέρασε ἀπ' τὸν νοῦ. Ισως τὸ παιδί αὐτό, ποῦ τοῦ μιλοῦσε δυνατά, ητανε κάποιο σύνθημα. Καθὼς κύτταξα ἀπ' τὸ παράθυρο είδα πῶς σήκωνε τὰ μάτια πρὸς τὸ δωμάτιο τοῦ Γκλάν. Τῆς εἶχε κάνει τάχα κανένα σημάδι, σὰν ἔγνωσε τὴν φωνή της; “Οπως καὶ νὰ ητανε, μοῦ φάνηκε φως φανερό, πῶς γιὰ νὰ μιλῇ σ' εἶνα παιδί, δὲν ητανε καθόλου ἀνάγκη νὰ σηκώνῃ τὰ μάτια της ψηλά.

Μοῦ ἥλθε διδέα νὰ πάω νὰ τὴν ἀνταμώσω.

Τὴν ιδια στιγμὴ ἀφισε τὸ παιδί ἀπὸ τὸ χέρι καὶ μπῆκε μόνη της στὸ «ξενοδοχεῖο». Επιτέλους είχε ἀποφασίσει νάρδη! “Εννοια της! Θὰ τῆς τὰ ψάλω.

Η Μάγκη μπῆκε στὸ «ξεμβάσμα». δὲν ἔχω λέθος. νά την κοντὰ στὴν θύρα μου. Μὰ αὐτὴ

τραβάσει μπροστά, σκαρφάλωνε τὴν σκάλα κι' ἀνέβαίνει στὸ καμαράκι τοῦ Γκλάν. Ανοίκω τὴν θύρα μου δομάνοικητη ἡ Μάγκη δὲν φαίνεται πουνθενά. Η ώρα ητανε δέκα.

Κλείνομαι στὴν κάμαρά μου. Γεμίω τὸ τουφέκι μου. Τὰ μεσάνυχτα ἀνέβαίνω τὴν σκάλα καὶ κόλλω ταῦτι μον στὴν θύρα. Ακούω τὴν Μάγκη, τὴν ἀγάπη της στὸν Γκλάν καὶ ξαναπεβαίνω. Σιωπή. Περίμενα νὰ ξυπνήσουν. Τὸ φολόγι μού ἔφασε στὴς τρεῖς, θυτερα στὴς τέσσερες ξύπνησαν στὴς πέντε. «Πάσι καλά!» είπα μέσα μου. Τὸ μόνο ποῦ συλλογιζόμουν ητανε πῶς δὲν έκοιμωντο πιὰ καὶ πῶς αὐτὴ ηθελα κ' ἔγω. Μὰ καπτοια φασαρία ἀκούσθηκε στὸ «ξενοδοχεῖο» ἀναγκάσθηκε νὰ ξανακατέβω μήπως μὲ πιάση ἀξιοφρένα η «ξενοδοχα». Τώρα ποῦ ξύπνησαν, θὰ μποροῦσα νάκούσω περισσότερην ώρα.

Στὸ «ξεμβάσμα» είπα μέσα μου: «Ητανε ἔδω, τὸ χέρι της ἄγγισε τὴν πάρτα μου καὶ δὲν μπῆκε μέσα σκαρφάλωσε τὴν σκάλα καὶ πήγε σ' ἔκεινον.

Τὸ κρεβάτι μου οῦτε τὸ εἶχα ξεστρώσει κάν. Δὲν ξαπλωθηκα καθόλου ἔμεινα καδισμένος κοντὰ στὸ παράθυρο με τὴν καραμπίνα στὸ χέρι. Η καρδιά μου δὲν χτυποῦσε, λαχταροῦσε σὰν τὸ φάρι.

Σὲ μισή ώρα ἀκούσα πάλι τὰ πατήματα τῆς Μάγκης στὴ σκάλα. Ακουμπισμένος στὸ τζάμι μου, τὴν βλέπω ποῦ βγάνει ἀπὸ τὸ «ξενοδοχεῖο». Τὸ βαμβακερό φουστάνι της τῆς φθάνει ὡς τὰ γόνατα. Εἶχε οιγμένη στὴς πλάτες μιὰ σάρπα ποῦ τῆς εἴχε δανείσει δ Γκλάν. Άλλο τίποτε δὲν φοροῦσε τὸ φουστάνι της μοῦ φάνηκε τοαλακωμένο. “Οπως τὸ συνείδησε, περιπατοῦσε σιγά-σιγά. Χάθηκε πιστο ἀπὸ τὰ καλυβόσπιτα, χωρὶς νὰ κυττάξῃ καθόλου στὸ παράθυρο μου.

Ο Γκλάν κατέβηκε σὲ λιγάκι, μὲ τὸ τουφέκι στὸν δώμο, ἔτοιμος γιὰ τὸ κυνήγι. Εἶχε τὰ μούτρα του κρεμασμένα καὶ δὲν μὲ χαιρέτισε καθόλου. Ήτανε καλοντυμένος δώμος, «σάν γαμπρός», συλλογιζόμητρα.

Τὸν ἥκολούθησα. Κανένας μας δὲ μιλοῦσε. Δυὸ πευλιά ποῦ σκοτώσαμε, γινήκανε λιόδια, γιατὶ χτυποῦσαμε μὲ τὴν καραμπίνα. Τὰ ψήσαμε κάτω ἀπὸ εἶνα δένδρο καὶ τὰ φάγαμε χωρὶς νὰ βγάλουμε τοιμουδιά. “Ετσι πέρασε η ώρα, ὡς τὸ μεσημέρι.

Ο Γκλάν μοῦ φώναξε. — Είσαι βέβαιος πῶς τὸ τουφέκι σου εἶνε

γεμάτο; Μπορεῖ νάχωμε κανένα συναπάντημα, που δὲν τὸ περιμένομε.

— Γεμάτο εἶνε τὸ τουφέκι μου, τοῦ εἴπα.

Χάθηκε μιὰ στιγμή μέσα στὰ δένδρα: τί χαρὰ νὰ τὸν ξάπλωνα κάτω σὰν τὸ σκυλί! Δὲν ήτανε βία, εἶχαμε ἀκόμα καιρὸ μπροστά μας. Αὐτὸς ἔμάντευε χωρὶς ἄλλο τί εἶχα στὸν γοὺ μου νὰ κάμω, γι' αὐτὸ μὲ ρωτοῦσε ἀν' ἔχω τὸ τουφέκι μου. «Ος καὶ σήμερα ἀκόμα ήθελε νὰ λάμψῃ, σὰν πάντα εἶχε γίνει φύροφος, εἶχε βάλει τὸ καίνουργιο ποκάκισο. Εἶχε μιὰ ὑπερηφάνεια στὸ πρόσωπό του, ἄλλο πρᾶγμα!

— Ήτανε μία ἀπάνω κάτω, δταν δ τὸ Γκλάν σταμάτησε χλωμός, θυμωμένος καὶ μοῦ εἴπε:

— Δὲν βαστῶ πιά! Κύρταξε ἀν' εἶνε γεμάτο τὸ τουφέκι του.

— Σὲ παρακαλῶ νάχης ξέννοια τὸ δικό σου τουφέκι.

Καταλάβαμένα γιατί ἀνησυχοῦσε τόσο πολὺ γιὰ τὸ τουφέκι μου. Το αβήχθηκε πολὺ μακριά, μὲ τὸ κεφάλι σκυμμένο. Ή ἀπαντήσεις μου τὸν εἶχε συμμαζέψει λίγο.

Χτύπησα ἔνα περιστέρι. Τὴν ὥρα ποὺ ξανάλαμψε, δ τὸ Γκλάν, πίσω ἀπὸ ἔνα δένδρο μὲ κυττάζει κ' ύστερα δρυχίσει καὶ τραγουδῆ ἔναν γαμήλιο ψαλμό. Νὰ ψάλῃ ψαλμούς, νὰ δείχγεται στὰ καλλίτερά του οοῦχα, τόσα μέσα γιὰ νὰ μαγέψῃ τὸν καθένα! Ακόμα δὲν τελεώσε, σέρχεται νὰ ξαναπερπατῇ, μὲ τὸ κεφάλι σκυμμένο προστὰ στὴν μπούκα τοῦ τουφεκιοῦ μου. Φαινότουνε σὰν νάλεγε: «Ηρθε ἡ ὥρα μου, γι' αὐτὸ ψάλλει τὸ τροπάρι τοῦ γάμου...» Δὲν ήρθε διμιώς ἀκόμα ἡ ὥρα του. Ξαναγύρισε πάλι καὶ μὲ κύτταζε.

— Ετοι κι' ἔτοι δὲν θὰ χτυπήσωμε τίποτε σήμερα, εἴπε χαρογέλωντας μου, γιὰ νὰ δικαιολογηθῇ ποὺ ἔψαλλε στὸ κυνήγι.

Αὐτὴν τὴν στιγμὴ ἀκόμα τὸ χαμόγελό του ήτανε ὅραιο. Θάλλεγε κανένας πῶς ἔκλαιγαν τὰ βάθη τῆς ψυχῆς του: τὰ χείλια του τρέμανε, μολονότι ἡ ὑπερηφάνεια του τούδινε τὴν δύ-

ναμι νὰ χαρογέλῃ στὴν ἐπίσημην αὐτὴν ὥρα που δὲν τὸ περιμένομε.

Δὲν εἶμαι γνωστούλα. Τὰ τσαλίμια του αὐτὰ δὲν μὲ συγκινήσανε καθόλου. Έκεῖνος ἀνυπομονούσε, ἔγινε χλώρος, γύριζε τριγύρω μου μὲ βιαστιὰ βήματα, πότε δεξιά μου, καὶ πότε ἀριστερά μου. Επὶ τέλους — θὰ ήταν πέντε η ὥρα — ἀκουσα μιὰ τουφεκιὰ καὶ μιὰ σφαιρὰ σφύριζε στὸ ἀριστερό μου αὐτό. Ο Γκλάν στέκεται μπροστά μου, λίγα βήματα μακριά μου, μὲ τὴν καραμπίνα του ποῦ καπνίζει ἀκόμα στὰ χέρια. Ήθελε νὰ μὲ σκοτώσῃ; Τοῦ λέγω:

— Δὲν πέτυχες, σημαδεύεις ἀσχημα ἔδω καὶ λίγο καιρό.

— Εξεναντίας σημαδεύεις πολὺ καλά καὶ δὲν τούφευγες τουφεκιά. Ήθελε μόνο νὰ μ' ἔρεθίσῃ. Αὐτὶ ἄλλης ἀπαντήσεως σὲ δσα τοῦ εἴπα, οὐρλιαίς:

— Βγάλε τὸ ἄχτι σου λοιπόν, στὸ Θεό σου.

— Οταν μοῦ καπνίσῃ.

Τοῦ εἴπα καὶ δάγκασα τὰ χείλια μου.

Τὰ βλέμματά μας σταυρώθηκαν. Εξαφνα δ Γκλάν σηκώνει τοὺς ώμους καὶ μοῦ φωνάζει.

— Ψοφῆμι.

Γιατὶ μ' ἔβρισε ψοφῆμι;

Σηκόνω τὸ τουφέκι μου, τὸν σημαδεύω κατάμουτρα καὶ τραβῶ τὸ σκανδάλι.

— Οπως στρώσῃ κανένας θὰ κοιμηθῇ.

— Η οἰκογένεια τοῦ Γκλάν μπροστὶ νὰ παύσῃ νὰ γυρεύῃ αὐτὸν τὸν ἀνθρωπὸ μὲ πιάνουν τὰ νεῦρα μου νὰ διαβέβῃ διοένα στὴς ἐφημερίδες μιὰν ἀνόητη γνωστοποιίσι μὲ ὑποσχέσεις ἀμοιβῶν σὲ δποιον δώσῃ πληροφόρεις γιὰ ἔναν πενθαμένον ἀνθρωπο. Ενα κυνηγετικὸ δυστύχημα στὰς Ινδίας τοῦ πῆρε τὴν ζωή. Η δικαιοσύνη πῆρε σημείωσι τὸνομά του καὶ τὸν θάνατό του. Η ἔκθεσις γράφει, σᾶς λέω, πῶς πέθανε καὶ πέθανε ἀπὸ ἔνα τυχαῖο δυστύχημα.

Μετάφρ. Π. Ν. Β.

ΤΕΛΟΣ

ΤΟ ΔΕΚΑΠΤΕΝΟΗΜΩΡΟΝ

ΑΙ ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ ΤΩΝ «ΠΑΝΑΘΗΝΑΙΩΝ»

Φεβρουαρίου 29. — Πέμπτη διάλεξις τῶν «Παναθηναίων» ὑπὸ τοῦ κ. Ν. Επισκοποποτούλου περὶ τοῦ προρραφαλίτου ζωγράφου Αλεξάνδρου Φιλιπέπι - Μποτιτσέλλη. Ο κ. Επισκοπόποτούλος ἔδωσε πλήρη καὶ ὀραίαν ἔκποντα τῆς ἐποχῆς ἡ δποία ὑπῆρξε πρόδομος τῆς Αναγεννήσεως καὶ κατέληξε εἰς τὸν Μποτιτσέλλη τοῦ δποίου ἀνέλυσε τὸ ἔργον. Οι ἀναγνῶσται τῶν «Παναθηναίων» εὑρίσκουν εἰς τὸ τεῦχος τοῦτο δόλκηρον τὴν μελέτην αὐτῆν, ἀποδίδουσαν μὲ χρώματα ζωντανὰ καὶ μὲ αἰσθημα τὴν διοένα θαυμαζομένη τέχνη τοῦ Ιταλοῦ ζωγράφου.

— Η ἕκτη διάλεξις — 7 Μαρτίου ἡτο ἡ τοῦ κ. Α. Μάτεσι, περὶ τοῦ Αἰῶνος τῶν Εἰκονομάχων. Περίληψιν αὐτῆς θὰ δώσωμεν εἰς τὸ προσεχὲς τεῦχος. Ο κ. Μάτεσις μὲ φράσιν ρέουσαν καὶ ἀνεπιήδευτον ἀνέπτυξε τὰ τῆς ἐνδιαφερούσης αὐτῆς μεγάλης ἐποχῆς τῆς Ἑλληνικῆς ἴστορίας ποικίλων τὴν διμιλίαν του μὲ διάφορα ἀνέκδοτα καὶ μὲ τὴν ἀνάγνωσιν ἀποστασιάτων βιζαντινῶν χρονογράφων. Η διμιλία τοῦ κ. Μάτεσι, πυκνή καὶ εὐγλωττος, ἐκράτησε μέχρι τέλους ἀμείωτον τὸ ἐνδιαφέρον τῶν ἀκροατῶν μεταξὺ τῶν δποίων ἡτο καὶ δ τοῦ Κλέων Γαγκαβῆς.

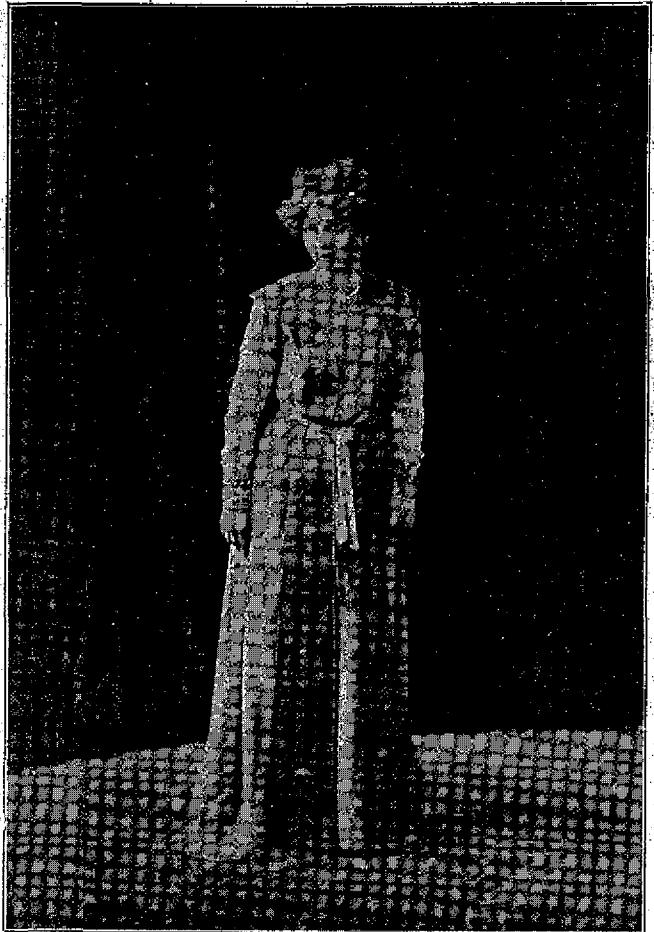
ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΖΩΗ

ΒΑΣΙΛΙΚΟΝ ΘΕΑΤΡΟΝ: Οι «Ισανδροί» δρᾶμα εἰς πράξεις πέντε, ὑπὸ Κλέωνος Ρ. Ραγκαβῆ.

Δὲν θέλω νὰ πιστεύσω, δτι ἡ σφοδρὰ ἐκείνη Δἐπτίθεσις κατὰ τῶν «Ισανδρων» καὶ τὸν συγγραφέως των, ἀπὸ τὰς παραμονὰς ἀκόμη τῆς παραπτάσεως, εἶχε τὴν σημασίαν, τὴν δποίαν ἡθέλησαν νὰ τῆς ἀποδώσουν οἱ ἀναγαγόντες ἀπλῆν ὑπερβολὴν δημοσιογραφικοῦ ζήλου εἰς περιωπὴν κοινωνικοῦ καὶ φιλολογικοῦ σκανδά-

λον. Τὸ ἀληθές εἶνε, δτι ἡ ἐφημερίς, ἡ δποία ἀνέλαβε τὴν σταυροφορίαν, διάκειται ἀνέκαθεν φιλικώτατα πρὸς τὴν διεύθυνσιν τοῦ Βασιλικοῦ Θεάτρου, καὶ δτι ἡ κακὴ αὐτὴ σύμπτωσις ἡμιπούσης γὰρ δικαιολογήσῃ καθεύδεις ὑπόθεσιν καὶ καθεύδεις εἰναντίοντα. Λέγω «σύμπτωσις», διότι τὸ νὰ ὑποθέσω, δτι δ τὸ Κακλαμάνος συνώμοσεν, ὃς ἐψιλυρίζετο, μετὰ τοῦ φύλου του κ. Στεφάνου, νάμαρρωσσουν τὴν φιλολογικὴν ὑπόληψιν τοῦ κ. Ραγκαβῆ καὶ νὰ γελοιοποιήσουν ἐκ προσιμών ἔργον, διὰ τὴν παράστασιν τοῦ δποίου διεύθετος δεύτερος εἶχεν ἔξοδευση ἔχηντα χιλιάδος δραχμῶν, μόνον ἐπὶ τῇ διπονοίᾳ, δτι κατόπιν ἐνὸς δυσαρέστου θριάμβου, δ συγγραφεὺς τῶν «Ισανδρων» ἡδύνατο νὰ ἔκποιησῃ τὸν διεύθυντα Γραμματέα, γιγόμενος αὐτὸς διευθυντής τοῦ Β. Θεάτρου, — τοῦτο μοῦ φαίνεται τόσον τερατῶδες, ὡστε δὲν θὰ τὸ ἐπίστενα, καὶ δὲν ἀκρόμη τὸ ἔβλεπα. «Ἀλλως τε γνωρίζω καλά, δτι τὸ φιλολογικὸν μίλει τοῦ κ. Κακλαμάνου, οἱ σοφοὶ ἀνδρεῖς μετὰ τῶν δποίων ἀναστρέφεται καθημερινῶς, ἐχθρεύονται κατ' ἔξοχὴν τὸν κ. Ραγκαβῆν, καὶ ὡς φιλόλογον, ἵστος δὲ καὶ ὡς διπλωμάτην, καὶ ὑποθέτω δτι μᾶλλον ἀπὸ τὴν ισχυρόν ἐπίδρασιν τῆς συναστροφῆς αὐτῆς, δ τοῦ Κακλαμάνος ἐκουρδίσθη ἀκόντισμά του κ' ἐπεγέιρθη τὴν ἔχόντωσιν, χωρὶς καῦ συλλογισθῆ τὸν κ. Στεφάνου, χωρὶς νὰ λάβῃ δι' όψει τοῦ τι θὰ ξελεγεν δ κόσμος, — δ χρηστὸς δὲν ὑποθέτει ποτὲ δτι θάμφισθητηθῇ ἡ χρηστότης του, — μὲ πλήρη τὴν πεποίθησιν δτι πράττει ἔργον δλως αὐτόβιουλον, καὶ δικαιοιν, καὶ θεάρεστον.

«Οπωδήποτε, δ τοῦ Ραγκαβῆς ἡδικήθη φοβερά. Δὲν συνειδίζομεν, βλέπετε, νὰ δικαΐωμεν καὶ νὰ καταδίκαζομεν τὰ ἔργα ἐρήμην, καὶ πολὺ διλγάτερον νάναφρωμεδα εἰς τὰς κρίσεις τῶν Λασσανείων Αγώνων, τὴν παραμονὴν ἀκριβῶς, κατὰ τὴν δποίαν μία ἀπόφασις δικαδημιαϊκὴ πρόκειται νὰ ἐφεσιβληθῇ πρὸ τοῦ μεγάλου κοινοῦ. Απεναντίας, τὴν ἀπόρριψιν εἰς τὸν Λασσανείων τὴν θεωρούμενην ἀνέκαθεν φιλοθέτησην δημοσιεύσεις της παραπτάσεως, εἶχε τὴν σημασίαν, τὴν δποίαν ἡθέλησαν νὰ τῆς ἀποδώσουν οἱ ἀναγαγόντες ἀπλῆν ὑπερβολὴν δημοσιογραφικοῦ ζήλου εἰς περιωπὴν κοινωνικοῦ καὶ φιλολογικοῦ σκανδά-

ΟΙ ΙΣΑΥΡΟΙ

ΘΕΟΔΩΤΗ ΔΙΣ ΚΟΤΟΠΟΥΛΗ

κοῦ ἔργου, τὸν πρόλογον ἐνὸς πρωτολείου ή ἀποσπάσματα ἐκ μιᾶς λυρικῆς συλλογῆς. Ἡ ἀδικία ἦτο τόσον μεγάλη κινήτοσον προφανῆς, — εὐτυχῶς, — ώστε ἐπέφερε τὸ ἀντίθετον ἀπό τέλεσμα: Ἐκίνησεν ὑπὲρ τοῦ κ. Ραγκαβῆ τὴν συμπάθειαν κ' ἐκείνων ἀκόμη, οἵ δποῖοι, ἀκολουθοῦντες ἄλλους φιλολογικοὺς δρόμους, ἐσέβοντο ἀλλὰ χωρὶς νὰ θαυμάζουν τὸν ποιητὴν τῶν «Ἀλγῶν» προπάντων ὅμως ἐκίνησε τὴν συμπάθειαν τοῦ μεγάλου κοινοῦ, τὸ δποῖον δὲν εἶξενθεὶ φιλολογικὰς Σχολάς, δὲν εἶξενθεὶ φιλολογικὰ μίση, ἀλλὰ μόνον ὀνόματα, μεγάλα, σεβαστά, ἔντιμο, ἔνδοξα ἀνθελέτε, ως τὸ τοῦ κ. Κλέωνος Ραγκαβῆ. Καὶ εἰς τὴν ἐνστιγματικὴν αὐγῆν ἀντίδρασιν κατὰ τῆς ἀποτείρας γελοιοποιήσεως τοιούτου ὀνόματος, ὀφείλεται κατὰ μέγα μέρος δ ἀναμφισβήτητος, δ πραγματικὸς θρίαμβος τῶν «Ισαύρων» ἀπὸ τῆς σκηνῆς τοῦ Β. Θεάτρου;

τι ή ἀληθεία ενδισκεται πάντοτε εἰς τὸ μέ-
ον. Ἔνα δρᾶμα βυζαντινὸν πλήθες, μὲ ἄρ-
ιν, μὲ μέσην καὶ μὲ τέλος, εἰς τὸ δποῖον ἀ-
νὲν ἀμειβεται η ἀρετή, τιμωρεῖται ὅμως η κα-
τα, καὶ τὸ δποῖον, κατὰ βάθος καὶ κατ' οὐ-
λαν, δὲν εἶνε οὔτε πολὺ ἀνώτερον ἀλλ' οὔτε
καὶ πολὺ κατώτερον ἀπὸ τὰ κατὰ συνθήκην
στορικά, ἐθνικά, καὶ θεαματικά δράματα, καὶ
ἄντικαν μάς καὶ τῶν ξένων, ποὺ τοὺς ἐπαι-
σθίμεν καὶ τοὺς θαυμάζομεν. Ἡ Εἰρήνη, δ
ιωνισταντίνος, η Θεοδότη, τὰ κυριώτερα πρό-
ωπα, — ὡς χαρακτῆρες διαγράφονται πολὺ κα-
ραρά, τοικώδεν δὲ γὰρ εἴπω, δτι η φυσιογνωμία
οῦ Σερανταπήχου, δὲν δὲν εἶνε ἀκριβῶς η
στορική, εἶνε ὅμως ζωηροτάτη ὡς ποιητικὴ¹
ημιουργία καὶ σχέδον ἔκτυπος. Τὸ δρᾶμα,
ολονότι δὲν ἔχει τὴν λαβυρινθώδη πλοκήν
ἢ νεωτέρων δραμάτων, κινεῖ καὶ διατηρεῖ τὸ
διαφέρον τοῦ θεατοῦ, μεταξὺ δὲ τῶν ὥραιών
αἱ μεγαλοπρεπῶν σκηνῶν του, ἔχει μίαν ἔξοχως
φραγκήν, — τῆς τυφλώσεως του, Κωνσταντίνου,
ταν ἔξωθεν τῆς θύρας ἀπούει τὰς κραυγὰς τοῦ
αρτυοίου η σύνεγγρος του Θεοδότη, ἔχει δὲ
καὶ μίαν ὅλην ἔξοχως χαρακτηριστικήν, τὴν
κηρήν, κατὰ τὴν δποῖαν η αὐτοκράτειρα ὑπο-
ράφει τὴν καταδίκην τοῦ υἱοῦ της. Ομολογῶ,
τι η ἐπίκλησις πρὸς τὴν Κορήτην, ήμποροῦσε
καὶ λείπη ἀλλ' ὅμοιογῶ ἐπίσης δτι τὸ ἔργον
γένει μοῦ ἔφανη ἀρτιον, καὶ μοῦ ἔδωσεν
λην τὴν ἐντύπωσιν τὴν δποῖαν θὰ ἐπεριμενα
πὸ σελίδα βυζαντινῆς ιστορίας, δραματοποιη-
ένην ἀνθρωπινὰ καὶ σκηνοθετημένην τελείως.
Ι ἐμφάνισις τοῦ εἰδώλου τῆς Τσιδος εἰς τὸ
γιαστήριον μάγον τοῦ Ζ αἰῶνος δὲν μοῦ
φάνη ἐγκληματικὸς ἀναχρονισμός, οὔτε μεγα-
τέρα τοῦ δέοντος ποιητικὴ ἀδεια ο θάνατος
οῦ Κωνσταντίνου, ἐνῷ γνωρίζομεν ἐκ τῆς
τορίας δτι καὶ μετὰ τὴν τύφλωσιν του ἔζησε
ολὺν καιρὸν ὡς μοναχός.

"Ισως είμαι πολὺ διλγαρφής: ἀλλὰ διατί εἰς
ην περίστασιν αὐτὴν ἔπειτε νὰ φανῶ. πλεο-
νάτης; Διατί νὰ μὴ μοῦ δρέσῃ τὸ δοῦμα
μὲν διατί νὰ μὴ τὸ χειραφετῆσω; Διότι δὲ
υγγραφεύς του εἶνε πρεοβεντής τῆς Ἑλλάδος
εἰς τὸ Βερολίνον; Διότι κατάγεται Ἰωας ἀπὸ
δύος βυζαντινούς αὐτοκράτορας, τῶν δποίων
προσγωδεῖ τὰς τύχας; Διότι εἶνε δὲ γλυκύτερος,
ἀβρότερος, δὲ εὐγενέστερος τῶν ἀνθρώπων;
Η διότι μεταχειρίζεται τὴν ὑπεροκαθαρεύονταν
μὲν πιστεύει ἀκραδάντως εἰς τὴν ἀνάστασιν
ἥς ἀρχαίας;

Μειδιῶ χωρὶς νάπαντήσω εἰς τὰς πρώτας

10. The following table gives the number of hours per week spent by students in various activities.

ρμανική Σχολή. Συνεδρία τῆς 19 Φεβρουαρίου.—‘Ο κ. Σράδερ ώμιλησε περὶ τοῦ τοῦ μεγάλου ἐξ Ἐλευσίνος ἀνάγλυφου τοῦ θήναις Ἐθνικοῦ Μουσείου, περὶ οὐ εἰ- μιλήσει καὶ δὲλλοτε. Τὸ ἀνάγλυφον τοῦτο εἶται ἀναμφιβόλως ὡς ἀρχέτυπον ἔργον μουν καλλιτέχνου τοῦ Ε' π. Χ. αἰῶνος ἥμως ἐπειδὴ ἡ ἐνδιμασία καὶ ἡ δλη διά- σ τῆς μορφῆς τῆς Δήμητρος διαφέρει

σημαντικώς τῆς Κόρης, ὅστε αἱ δύο ἀνταὶ μορφαὶ δὲν φαίνονται ὡς εὐρεθεῖσαι ὑπὸ τοῦ ἀντοῦ τεχνίτου καὶ διὰ τὸ αὐτὸ ἔργον, ἐπιστεύθη ὑπὸ πολλῶν ὅτι ὁ καλλιτέχνης ἀπεμιμήθη τύπους θεατικῶν προστάρχοντας, καὶ ὅτι ἔξ αλλού ἔργου ἐλήφθη ὁ τύπος τῆς Δῆμητρος καὶ ἔξ αλλού ὁ τῆς Κόρης. Πρὸ τινων διμοις ἐτῶν παρετηρήθη ὅτι τρία ἀγάλματα ὑπάρχοντα ἐν τῷ μουσείῳ τοῦ Ἀλεγρίου καὶ ἀλλαχοῦ, τὰ δόποια εἶνε ἀντίγραφα ἔργων τοῦ Εἰαδνος καὶ διμοιπίζουσι πρὸς τὰς μορφὰς τοῦ Ἐλευσινιακοῦ ἀναγλύφου, φαίνονται ὡς ἀνήκοντα εἰς τὸ αὐτὸ σύμπλεγμα, καὶ ἐπιστεύθη ὅτι ἐκ τοῦ ἐνδος τούτου συμπλέγματος προέρχονται οἱ τύποι καὶ τῶν τριῶν μορφῶν τοῦ Ἐλευσινιακοῦ ἀναγλύφου. Ο κ. Σραδέρ επέδειξε πολλὰς φωτογραφίας τῶν προειρημένων ἀγαλμάτων καὶ ἔξετάζων τὴν στάσιν καὶ τὴν διάπλασιν ἐκάστης μορφῆς, συγεπέραντεν ὅτι αἱ μορφαὶ αὗται δὲν δύνανται νὰ ἀνήκον εἰς τὸ αὐτὸ σύμπλεγμα καὶ ἐπομένως ὅτι ἡ νεωτέρα θεωρία δὲν εἶνε ἀληθῆς.

Κατόπιν δ κ. Ἐβερδάū ὑμίλησε περὶ τῶν
ὑπὸ τῆς αὐτοτιακῆς κυβερνήσεως ἐκτελουμέ-
νων ἀνασκαφῶν ἐν Ἐφέσῳ, δπον πρὸ ἐτῶν
ἐνηργησαν ἀνασκαφὰς καὶ Ἀγγλοι ἀρχαιολό-
γοι ἐν τῷ περιφήμῳ ἴερῷ τῆς Ἀρτέμιδος. Οἱ
Αὐτοτιακοὶ ἀφῆκαν τὴν περιοχὴν τοῦ ἴεροῦ
τούτου καὶ τὴν ἀρχαίαν πόλιν τῆς Ἐφέσου,
καὶ ἐξήτησαν νὰ ἔξερευνήσωσι τὴν νεωτέραν τὴν
κτισθεῖσαν ἐπὶ τῶν Διαδόχων καὶ διατηρηθεῖ-
σαν μέχοι τῶν βυζαντινῶν χρόνων. Κατὰ τὴν
ἀνασκαφὴν εὑρέθησαν διάφορα οἰκοδομήματα
μεταγένεστέρων χρόνων καὶ πλατεῖα τις ὁδὸς
λεγομένη κατὰ τὰς ἐπιγραφὰς Ἀρκαδιανὴ ἐκ
τοῦ ὄνόματος τοῦ αὐτοκράτορος Ἀρκαδίου. Τὰ
πλεῖστα κτίρια ενδύσκονται ἐγ κακῇ καταστά-
σει, ἀλλὰ μέρη τινὰ διατηροῦνται κάλλιον καὶ
ἐν αὐτοῖς ενδύσθησαν ἵκανὰ ἀξιόλογα καλλιτεχνή-
ματα, ἐν οἷς καὶ τινὰ μεγάλα ἀνάγλυφα, ὃν
εἰκόνας ἐπέδειξεν δ κ. Ἐβερδάū.

Αμερικανική Σχολή. Συνεδρία της 20 Φεβρουαρίου. — Ο νέος διευθυντής της σχολής κ. Ερμανός ἐπέδειξε νέον πληρέστερον καὶ λεπτομερέστερον τῶν προηγουμένων σχέδιον τῶν ἐν Κορίνθῳ ἀνασκαφῶν, περιγράψας λεπτομερῶς τὰ διάφορα οἰκοδομήματα καὶ τὰς ἐποχὰς τῆς κατασκευῆς καὶ τῶν διαφόρων ἐπισκευῶν καὶ μεταποιήσεων ἑκάστου ἐξ αὐτῶν ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων μέχρι τῶν Βυζαντινῶν. Ἐπέδειξε προσέτι καὶ τεμάχια τινα ἀξιολόγων ἀναγλύφων ἀπεικονίζοντων σκηνὰς γιγαντομαχίας.

Γερμανική Σχολή. Συνεδρία της 3 Μαρτίου.
— Ο καθηγητής κ. Σπ. Λάμπρος καταγράφων
τὰ χειρόγραφα τῆς βιβλιοθήκης τῆς Βουλῆς
ἔξητασε καὶ τινα χειρόγραφον πραγματείαν περὶ
τῶν ἀρχαιοτήτων τῆς Κυζίκου καὶ τῆς πλη-
σίον αὐτῆς κειμένης Ἀστάκης γεγομένην κατά
τὸ ἔτος 1825 ὑπὸ τίνος ἐγχωρίου λογίου ὀνο-
μένου Γεωργίου Κυζικηνοῦ, μετερχομένου τὸν
ἰατρὸν ἄμα καὶ τὸν διδάσκαλον ἐν Κυζίκῳ. Ἡ
συγγραφὴ τῆς πράγματος ταύτης ἦτο γνω-
στὴ εἰς πολλοὺς Κυζικηνούς, ἀλλ᾽ ἐπιστεύετο
ὅς ἀπολεσθεῖσα. ὁ δὲ κ. Λάμπρος ἔξετασας
αὐτὴν παρετήρησεν ὅτι εἶνε παλαιότερα πα-
σῶν τῶν ὑπὸ Εὐδωπαίων περιηγητῶν συντε-
ταγμένων περιγραφῶν τῆς Κυζίκου καὶ τῶν
ἐν αὐτῇ ἀρχαιοτήτων, ἵσως δὲ ἀναφέρει καὶ
ἀρχαιότητας, ἃς δὲν εἶδον οἱ νεώτεροι περιη-
γητοί. Ὁ συγγραφεὺς ἦτο λίαν εὐπαίδευτος καὶ
ἐγνώριζε νὰ ἔκτιμῃ δρθῶς τὴν σημασίαν τῶν
περιγραφομένων ἀρχαιοτήτων καὶ νὰ συσχε-
τίζῃ αὐτὰς πρὸς τὰς μαρτυρίας τῶν ἀρχαίων
συγγραφέων, ὃς ἀποδεικνύουσι πολλὰ μέρη

τῆς προγματείας, τὰ δποια ὁ κ. Λάμπρος ἀνέγνωσεν ἐπὶ τούτῳ. Εὔτυχῶς δὲ ἡ ἀνεύρεσις τῆς χειρογράφου ταύτης προγματείας τοῦ Κυζικηνοῦ λογίου σύμπιπτε πρὸς τὴν νέαν προπαρασκευὴν νέας ἀκριβεστέρας περὶ Κυζίκου μελέτης, ἣν πόρκειται νὰ ἔκδώσωσιν. Ἀγγλοὶ ἀρχαιολόγοι τῆς ἐνταῦθα Ἀγγλικῆς Σχολῆς, ἐνεργοῦντες προηγουμένως καὶ ἀνασκαφὰς αὐτῷ.

Κατόπιν ὁ κ. Δαιδριφελδ ἀνεκοίνωσε τὴν ἀνεύρεσιν τετραγώνου ὅπτης ἐν τῇ στέγῃ τῆς βροτείας προστάσεως τοῦ Ἐρεχθείου, ἣν ἀνεκάλυψεν ὁ ἀρχιτέκτων κ. Μπαλάνος ἐπισκευάζων τὸ ἀρχαῖον οἰκοδόμημα. Ὡς ὅπῃ αὕτη κείται ὑπεράνω τῆς θέσεως, ὅπου πολλοὶ ἐδέχοντο ὅτι ὑπῆρχον τὰ ἔχνη τῆς τριαντάς τοῦ Ποσειδῶνος, εἰχε δὲ κατασκευασθῆ κατὰ ἀρχαίαν συνήθειαν, καθ' ἣν πᾶς τόπος φέρων ἔχνη τῆς ἐνεργείας θεοῦ τυνος δὲν ἐπιτρέπεται νὰ τεθῇ ὑπὸ στέγην. Ὁ κ. Δαιδριφελδ ἀνέγγιωσε διαφόρους μαρτυρίας ἀρχαίων περὶ τῆς συνήθειας ταύτης, εἴτε δε ὅτι ἀφοῦ διὰ τῆς ἀνεύρεσεως τῆς ὅπτης ταύτης βεβαιοῦνται ἀσφαλῆς ἐν τοπογραφικὸν σημεῖον τῆς Ἀκροπόλεως ἀναφερόμενον ὑπὸ τοῦ Παυσανίου, τοῦτο τὸ σημεῖον δύναται νὰ χρησιμεύσῃ ὡς ἀφετηρία πρὸς προσδιορισμὸν καὶ τῶν ἄλλων σημείων τῆς περιηγήσεως αὐτοῦ. Κατὰ ταῦτα λοιπὸν ὁ κ. Δαιδριφελδ ζητῶν νὰ δοίσῃ τὰ διάφορα σημεῖα τῆς περιηγήσεως τοῦ Παυσανίου ἀπέδει-

Ἐεν δοι ὁ παλαιὸς ναὸς τῆς Ἀθηνᾶς ὁ καταστραφεῖς ὑπὸ τῶν Περσῶν, κείμενος δὲ πλησιέστατα τῆς νοτίας προστάσεως τοῦ Ἐρεχθείου ἀνεκτίσθη ἐν μέροι μετά τὰ Περσικὰ καὶ διετρέπετο μέχρι Πανσινίου. Ἐκ τούτου δὲ καὶ ἐκ διαφόρων ἀνωμαλιῶν καὶ ἀσυμμετριῶν τῆς κατασκευῆς τοῦ Ἐρεχθείου συνεπέρανεν διτὸ σχέδιον αὐτοῦ μετεργάνθμίσθη κατὰ τὴν κατασκευήν, διότι εἶχεν ἀποφασισθῆ ἡ κατεδάφισις τοῦ παλαιοῦ ναοῦ, ἀλλὰ δὲν ἔξετελέσθη ἀφοῦ δὲ κατόπιν ἀπεφασίσθη νὰ διατηρηθῇ ὁ παλαιὸς ναὸς, παρέλειψθη ἡ οἰκοδομὴ μέρους τινὸς τοῦ Ἐρεχθείου. Ο. κ. Δαιροπελδ συμφώνως πρὸς ταῦτα κατώρθωσε νὰ καταστίσῃ τὸ ἀρχικὸν πλῆρες σχέδιον τοῦ Ἐρεχθείου, κατὰ τὸ διπολὸν τὸ μεσαιόν μέρος τοῦ οἰκοδομήματος ἔμειλλε νὸ κτισθῆ διπλάσιον ἢ δύον πράγματι ἐκτίσθη.

ΧΑΡΙΤΩΝ ΦΙΛΕΤΑΙΡΟΥ

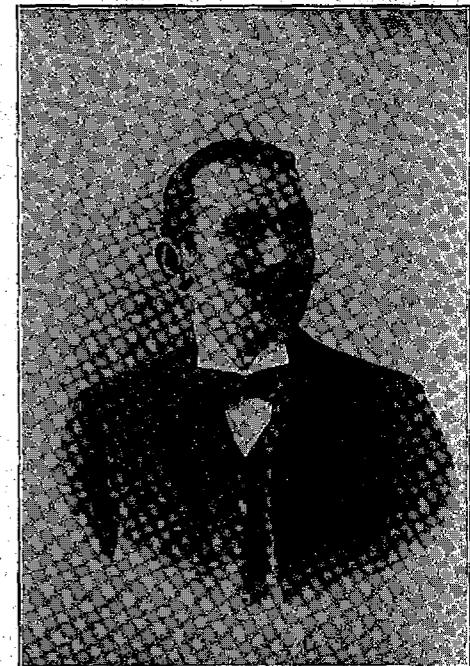
卷之三十一

Ο γάλλος ποιητής I. M. Έρεδια καταγίνεται είς τὴν διόρθωσιν τῶν «Βουνοποιῶν» τοῦ Ἀνδρέου Σενίε τὰ δόποια δ ποιητῆς ἀφῆκε ἡματελή, εἰς στίχους σκορπισμένους ἀτάκτως ἐδῶ κ' ἔκει, ἐπάνω εἰς μικρό χαρτάκια. Ἡ πρώτη συναρμολόγησις τῶν χαρτιών καὶ ἔκδοσις ἔγινε ὑπὸ τοῦ Γαβριήλ Σενίε. Ἡ ἔκδοσις αὐτῆς ἀτίθεστη γενικῶς καὶ ὁ Γαβριήλ Σενίε ἐκ περισσοτεος, μήπως γίνηται ἄλλη ἔκδοσις ἢ π' ἐκείνων οἱ δόποιοι κατεδίκασαν τὴν ἴδιαν τους ἐκληροδότης ταχειρόγραφα εἰς τὴν Εθνικὴν Βιβλιοθήκην τῶν Παρισίων, ὑπὸ τὸν δόρον νὰ γίνουν γνωστά εἴκοσι ἔτη μετὰ τὸν θάνατὸν του. Ἡ προθεσμία ἐλήξει πρὸ ταυτού καὶ δὲ Έρεδιά ἀνέλεστη τὴν μελέτην τῶν χειρογράφων τὰ δόποια, κατὰ τὸν ἀκαδημαϊκὸν θάττετελον ίσων τὸ ἀριστούργημα τῆς γαλλικῆς ποιήσεως.

Προσεπάθησα, μήνας τώρα πού έργαζόμουμε εἰς αντοτάτη χειρόγραφα, να είσελθω δὲνως διόλους εἰς τὴν σκέψην τοῦ ποιητοῦ εἰτὲ εἰς κάποιον ὃ ὅποιος τοῦ ἔστη της συνέντευξις. Πιστεύω ὅτι τὸ ἐπέτυχα. "Υπάρχουμεν γεγάλα λαδή εἰς τὴν πράπτην ἐλδοσίν, εἰς τὴν διάταξιν καὶ τὴν ἀπόδοσιν" Ἡ ἐκδοσις τῆς δοτούσαν ἐτοιμάζει θά εἶναι πραγματικῶς ἀνέκδοτον ἔργον τοῦ Σενέτου.

Τὰ «Βουνολικά» θά δέκδιον καὶ ἀρχὰς εἰς διώδεκα πολυτελέστατα τεῦχη τιμώμενα ἔκαστον δύο χιλ. φρ. Αἱ εἰκοσιετεσσερες χλιαίδες, τὰς δποιας δ ἀτοφέρονται ἐκδοσις αὐτῆς, εἰς τὴν δποιαν ἐνεγράφησαν ἡδη μερικοί, θά χρησιμεύσουν πρός ἀνέγερσον μνημείου τοῦ Σενιέ, τὸ δποιον ὄντελαβε νά ἐκτελέσῃ ὁ Denys Puech.

Η ἐκδοσις αὐτῆς εἰς δώδεκα ἀντίτυπα θά περιλαμβάνη ἀνέκdotον εικόνα τοῦ ποιητοῦ, ἀντίγραφα τῆς μικρογραφικῆς προσωπογραφίας την δύοις ἐξωγράφοις φισε ὁ Αὐγούστινος ὁ καλλιτεχνος ζωγράφος τοῦ εἰδους ἄντου κατά τὸν δέκατον ὄγδοον αἰώνα. Τὸ πρωτότυπον, τὸ διποιητον ἔγινε τὸ 1787 ή 1788 φέρει τὴν ἀφίσην των φύλων μου Ἀνδρέαν. Αὐγούστινος^ο. Εἰς τὴν προσωπογραφίαν αὐτῆν ὁ Σενίε δὲν είναι καταβεβλημένος ὅπως ἡ γωστή προσωπογραφία του ὑπό τοῦ Συβέ. Τὸ πρόσωπον εἶνε νέοντα καὶ δροσερόν, τὸ δόμικα ζωηρόν. Δεν ἐνθυμιζεῖ πλέον τὰ τελευταῖα ἔτη τῆς ζωῆς του.

Γ. Α. Παχτίκος δ συλλέξας τὰ «Ελληνικά δημοτικά ἄσματα».

BYZANTINA

Ο ο. Κ. Κρουιβάχερ είς τὸ παρότημα τῆς Γενικῆς Ἐφιμειόδος τοῦ Μονάχου δημοσιεύει ἐνδιαφέρον δρόγον περὶ τῶν ἐλληνικῶν χειρογράφων τῆς βιβλιοθήκης τοῦ Τούρινου.

Είς τάς πληροφορίας τῶν ἐφημεριδῶν — γράψει — περὶ τῆς πυρκαϊᾶς, ή ὅποια πυρ μηνὸς κατέστρεψε τὴν βιβλιοθήκην τοῦ Τουρινοῦ, ἐπιτολαίως μόνον ἔγνω λόγος διὰ τὰ ἐλληνικὰ χειρόγραφα. Ἐπειδὴ τὰ κειρό γραφα ἀντά τελείως ἀπωλέσθησαν, σημειώσεις τινὲς περὶ αὐτῶν δὲν θάτερονται ἐνδιαφέροντος. Παρῃ γορίαν τινὰ προξενεῖ τὸ γεγονός ὅτι διὰ τῆς βοηθείας τωπωμένων καταλόγων δύναμεθα νά ἔχειριβσωμετ τὸ μένεθος καὶ τὴν σημασίαν τῆς ἀπωλείας.

Αφεγένται κατόπιν ο Κρουμβάχεο με τὸν γερμανικὴν λεπτολόγον ἀκριβειαν τοὺς διαφόρους καθηγήτας οἱ ὅποιοι κατά καιροὺς ἐπελήφθησαν τῆς καταγγελίας τῶν χειρογόνων τούτων.

Κατά τὸν τελειώτερον κατάλογον τοῦ Πασσίνη καὶ Τσουρέττη ἡ βιβλιοθήκη εἶχε 401 ἐλληνικά χειρόγραφα. Κατόπιν τοῦ περιεχομένου των τὰ πλείστα, κατα-
ναλογίαν 95%, ἀνήκον εἰς τὴν ἐλληνοχριστιανικὴν και
βυζαντινὴν φιλολογίαν. Από ἀρχαῖα ἐλληνικά ἔργα
κατείχεν ἡ βιβλιοθήκη ἐλάχιστα καὶ κατά τὸ πλεῖ
στον νεώτερα χειρόγραφα (15-16 αἰώνος); κανὲν ἀντί^τ
τυπον τῷ πρώτῃ τάξεως.

Η ἀπόλεια ὑπῆρξε μεγαλειτέρα διὰ τὴν βυζαντίου
ιην φιλολογίαν. Θύμβεφωτάτη ἡ καταστροφή χει-
ρογράφων, σταλισμένων μὲν ψυλογραφίας περιεχόντων
σχολία εἰς τὸν Θεοδώρητον καὶ ἀνήκοντιν εἰς τὸν θο-
αῖναν. Οὐλγωτέράς οὐ μετασχάσας ἡ ἀπόλεια σχολίων
εἰς τὸ τέσσαρας Εἴλαννέλαια ἀντικόντων εἰς τὸν 11 σιδῶν

εις τα τερατά Ευρύγενεια οικήσιν πάντας την τι μινούνται.
Αρκετά λυπηρά ή καταστροφή ίκανάν έτι περγά
μηνής χειρογόνων τῶν πατέρων τῆς Ἐκκλησίας Γοργού¹
γορίου τοῦ Ναξιανῆνος, Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου
καὶ ἄλλων. Δυστυχῶς ἐπός τούτων καὶ πολλὰ ἄλλα
χειρόγονα φαίνονται στην ηγεμονία της Αγίας Μητρούς.

καμια εις κανένα δὲν θὰ σταλῇ δωρεάν, ούτε εἰς αὐτοὺς τοὺς συνεργάτας χάριν τοῦ ἵερου σκοποῦ διὰ τὸν δότον ἐκδίδεται. Διὰ τὴν Ἑλλάδα τιμάται δοχ. 5 καὶ διὸ τὸ ἔξωτερικὸν φρ. χρ. 5. Λί συνδρομαῖς ἀποτέλλονται δημοσιαῖς πρόσ. τὸν κ. Κ. Μανιάκην, ἀντεπαγγέλεα Ἀρείου Πάγου, δόδος Ἀριστοτέλους 29.

Κατὰ τὸ 1903 ἡ Ἐθν. Βιβλιοθήκη ἐπλούσιοδη:
Κατὰ τόμους ἡ τεύχη ἐκ διαφέρων διαφόρων, τῶν ὅποιων αἱ πλεῖσται ἐκ τῶν ἀποθηκῶν τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας 27,362.

Κατὰ τόμους ἐξ ἀγορῶν 1,960.

Κατὰ τόμους ἐξ ἀνταλλαγῶν 1,275.

Πρὸς τούτοις ἐλήφθησαν:

"Ἐγγράφα ἐκ τοῦ ἀρχείου τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομιῶν 124,000.

"Ἐκ διαφόρων δωρεῶν 2,150.

Χειρόγραφα ἐκ δωρεῶν 18.

Χειρόγραφα ἐξ ἀγορῶν 3.

"Οἱ ἀριστοφαιρικὸι ἀήρ, ὁ δοποῖς ἐνίοτε εἶναι ἀγωγὸς μιασμάτων, περιέχει ἐν τούτοις ποσότητα φορμαλδεΐνης ἢ δοπιά εἴναι ἰσχυρὸν ἀντισηπτικὸν καὶ ἀποτελεῖ σπουδαῖον πάραγοντα εἰς τὴν δημοσίαν ὑγείαν.

Εἰς τὴν γερμανικὴν σειρὰν παλλιτεχνιῶν μονογραφῶν, "Η Τέχνη", πρόσετένη τὸ τεύχος τὸ ὀφειρωμένον εἰς τὸν γάλλον ζωγράφον I. Φ. Μιλλέ. Σιγγραφεύς, ὁ διευθύνων τὴν σειρὰν αὐτῆν Ριχάρδος Μούτερ. Τὸ ἔργον τοῦ Μιλλέ, τοῦ ζωγράφου τῆς ἀγροτικῆς ζωῆς, πελετάται ἐπισταμένως. Εἰς τὴν ίδιαν σειρὰν ἔγραψε ὁ Χάρος Σίγγερ περὶ τοῦ ἀμερικανοῦ ζωγράφου Ούτσλερ, καὶ ὁ Κάρλ Σαίφερ περὶ τοῦ βέλγου γλύπτου Κονσταντίνου Μενί.

Αἱ παραστάσεις τῶν ἔργων τοῦ Βάγνερ εἰς τὸ Μπούερντ ἀρχίζουν τὴν παρασκευὴν 9 προσεκοῦς Ιουλίου μετὸ τὸν "Ταγχόνερ. Τὸ Σάββατον 10 Ιουλίου δὲ "Πάστιρλ". Τὴν Δευτέραν "Τὸ δακτυλίδι τοῦ Νιμπέλογκεν".

Τὸ Πόρτ-Ἀρθουρ ὄνομάζετο ἀλλοτε Λου-σουν-κάρον. Τὸ 1858 ἐν ἀγγλικὸν πλοῖον, ἡ Ἀλγερίνη, εἰσῆλθε εἰς τὸν λιμένα. Πρώτην φορᾶν ἐνεφανίζετο ἔνειη σημαία. Ὁ Ἀρθουρ πλοιαρχὸς τοῦ πλοίου ἤγκευσε βόλλησε εἰς τὸ Λου-σουν-κάρον. Εἰς ἀνάμνησιν τοῦ γεγονότος τὸ Λου-σουν-κάρον μετωνόμασθη ὑπὸ τῶν ὑγγλῶν Πόρτ-Ἀρθουρ — λιμὴν "Ἀρθουρ".

"Απέθανε δὲ ωσσος κριτικὸς καὶ δημοσιογράφος Νικόλαος Μίχαηλόφσκι, ἔνας ἀπὸ τοὺς ἐπιφανεστέρους ἀντιπροσώπους τῶν ρωσικῶν γραμμάτων.

"Οἱ Λέων Τολστού ἐδιάβασε τελευταῖως εἰς στενὸν κύκλον φίλων καὶ σύγγενῶν τὸ νέον τὸν μυθιστορῆμα «Μετά τὸν χορὸν», τὸ δοποῖον δὲν θὰ δημοσιεύσῃ πρὸ τοῦ θανάτου του. Τῷρα ἐργάζεται εἰς μέγα κριτικὸν ἔργον περὶ Σαμέτη, τὸ δοποῖον πλησιάζει ἐπίσης νὰ τελειώσῃ.

Δύο αἰθουσαὶ τοῦ Τσοτορικοῦ Μουσείου τῆς Μόσχας ἀπεφασίσθη νὰ χορηγηθοῦν ὡς «Μουσείον Τολστού» διποὺς ὑπάρχοντις ἡδη καὶ ἀλλαν μεγάλων ἔωσισιν συγγραφέων. Εἰς τὸ Μουσεῖον αὐτὸν θὰ περιληφθοῦν τὰ χειρόγραφα, προσωπογραφίαι καὶ ἄλλα ἀντικείμενα ἀνηκοντα εἰς τὸν Τολστού.

"Οἱ Στένταλ ἔλεγε: Λέν δρκεῖ νὰ γράψῃς ὥραις φράσεις· χρειάζεται κάτι νὰ ἔχῃς μέσα σου νὰ δώσῃς καὶ εἰς αὐτάς.

"Ιαπωνικαὶ παρουσίαι:

"Ἄσχημη γυναικα δὲν ἀγαπάτον καθρέφτη.
Πέφτει καὶ ἡ μάμου ἀπὸ τὸ δένδρο.

Οἱ προφῆται δὲν γνωρίζουν τίποτε γιὰ τὸν ἑαυτὸν τοὺς.

Σὲ τρία χρόνια καὶ ἡ ἀσθενεια ἀκόμη γίνεται ἀνάγκη.

Οἱ ιατροὶ θεραπεύει τὸν ἀρρωστον, δὲν δὲν πεθάνῃ.

Η ἀμάθεια είναι εὐτυχία.

NEA BIBLIA

H KYPA TOY PYRTOY ὑπὸ Μ. Μαλακάση — δρᾶμα. Ανατύπωσις ἐκ τῶν "Παναθηναϊών". Εκδόσις πολυτελῆ Ἀθῆναι 1904 τυπογραφεῖον Η. Δ. Σακελλαρίου σχ. 16, σελ. 40 δρ. 3.

ΦΡΕΙΔΕΡΙΚΟΣ O MEGAS ὑπὸ Χ. Αννίνου - Σύλλογος πρὸς διάδοσιν ὠφελίμων βιβλίων Ἀθῆναι 1904 τυπογραφεῖον "Εστία" Κ. Μάισνερ καὶ Ν. Καργαδούρη σχ. 16 σελ. 80 δρ. 0.40.

MELETH PERI TOY ΓΑΩΣΣΙΚΟΥ ZHTHMA- TOΣ ὑπὸ Ιωάν. Χ. Κούσουλα δ. φ. Ἀθῆναι 1904, τυπογραφεῖον Παρασκευᾶ Λεώντη σχ. 16 σελ. 88 δρ. 1.50

EIKYKLOPOIAIKA LEZIKON συμπλήρωμα τεῦχος 180ν περιέχον διπλοῦν πίνακα τῆς Κωνσταντινουπόλεως (B.) καὶ δρυμα ἀπὸ τὸν Διμήτριο μέχρι Μάλιστα, ἐξ ὧν ἀναφέρομεν ὡς ἐπενέστερα τὰ ἐξῆς: Λουτράκιον ὑδάτα. Λοχίτις ἐπαλησία, Μαγνησία, Μακεδονία. Έκαστον τεύχος τιμάται λ. 80, εἰς τὰς ἐπαρχίας λ. 90, εἰς τὸ ἔξωτερικὸν δρ. 1. Επεδόται Μπέκ καὶ Μπάρτ Αθῆναι.

NEA ΘΕΟΡΙΑ THS KATH HMAS GLΩSSES ἡτοὶ διτὶ αὐτὴ είναι πηγὴ καὶ μήτηρ τῆς τῶν Ἑλλήνων σύγγραφέων γλώσσης καὶ οὐχὶ θυγάτηρ ὑπὸ Σπυρίδωνος Δ. Σκλα. — Ἀθῆναι 1904 τύποις Ν. Ταρουσοπούλου σχ. 16ον σελ. 60 δρ. 1.

ORGANISMOΣ τῶν σηροτοφοικῶν ἐκ κυριῶν ἐπιτροπῶν ψηφισθεῖς ὑπὸ τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου τῆς ἡλλην. γεωργικῆς ἐπαιρείας. Ἐν Αθήναις, τύποις Π. Δ. Σακελλαρίου.

LOGOLOSLIA τοῦ διοικ. συμβουλίου καὶ ἐκθεσὶς τῶν ἐλεγκτῶν τῆς ἐπαιρείας ἡλ. πυριτιδοποιείου χημικῶν καὶ βιομηχανικῶν προϊόντων διὰ τὸ ἔτος 1903. Εν Αθήναις, τύποις Π. Δ. Σακελλαρίου 1904.

ΠΡΑΚΤΙΚΑ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐπαιρείας τοῦ ἔτους 1903. Εν Αθήναις, τύποις Π. Δ. Σακελλαρίου 1904.

LOGODOSIA τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου τῆς ἐπαιρείας τῶν δημοσίων καὶ δημοτικῶν ἔργων διὰ τὸ ἔτος 1903. Εν Αθήναις, τύποις Π. Δ. Σακελλαρίου 1904.

Aggellos:

NEOS ELLINONOMHNOMON τριμηνιαῖον περιόδιον σύγγραμμα συντάσσομενον καὶ ἐκδιδόμενον ὑπὸ Στυρ. Π. Λάμπρου. Εν Αθήναις, Βιβλιοπωλεῖον Π. Δ. Σακελλαρίου.

H AΠΟΤΑΜΙΕΥΣΙΣ ὑπὸ Σ. Αοβέρδου. — **O KAPNOΣ** ὑπὸ Ρ. Δημητριάδου. — **SULLOGOS** πρὸς διάδοσιν ὠφελίμων βιβλίων.

Διδοθωσις:

Εἰς τὸ τελευταῖον τεύχος ἐκ τυπογραφικοῦ λάθους ἐτέθησαν εἰς τὴν μετάφρασιν τοῦ "Πανός" δύο ξέναι λέξεις.